

Gemensam årsrapport utredning och lagföring 2019

Utgivare: Polismyndigheten, Box 12256, 102 26 Stockholm och Åklagarmyndigheten, Box 5533, 114 85 Stockholm. Dnr: A646.332/2018, Saknr: 902 och ÅM2020-497.

Innehåll

Sammanfattning	3
Vår bedömning av resultatet	3
Våra insatser och åtgärder	3
Inledning.....	4
Faktorer som påverkar verksamheten	5
Brottslighetens egenskaper och omfattning	5
Polis och åklagare i samverkan	6
Resultat – utredning och lagföring	9
Ärendeutveckling	10
Lagföring.....	16
Handläggningstider	20
Allmänhetens förtroende och bemötandet av brottsutsatta	21
Särskilt om vissa områden.....	23
Bilaga 1 – Verksamhetsutfall per brottskategori.....	31
Bilaga 2 – Metoder och definitioner av centrala begrepp och resultat.....	33
Genomförande och metoder	33
Definitioner av centrala begrepp och resultat	33
Bilaga 3 - Brottindelning	37

Sammanfattning

Under 2019 hade Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att gemensamt analysera och bedöma resultatet för verksamheten utredning och lagföring med särskilt fokus på utredningar av brott mot särskilt utsatta brottsoffer.

Nedan följer en kort redogörelse för de huvudsakliga bedömningarna av resultatet och de insatser och åtgärder vi vidtog under året.

Vår bedömning av resultatet

Resultaten avseende brottsuppleringen totalt sett tyder på en något positiv utveckling, bland annat inom vålds- och narkotikabrott. Kvaliteten i utredningarna var också fortsatt hög och antalet lagförda personer ökade, vilket är positivt. Tiden från det att ett ärende kom in till dess att utredningen slutredovisades till åklagare har minskat vilket också är positivt. Däremot är det i Polismyndigheten en negativ utveckling av antalet öppna ärenden äldre än 12 månader, vilket inkluderar åklagarledda förundersökningar. Genomströmningstiden för åklagarledda förundersökningar har ökat.

För sexualbrott och brott mot barn har balanserna över tid ökat mer än inflödet, vilket indikerar en otillräcklig kapacitet att hantera inflödet. Kapaciteten förväntas öka i och med satsningen avseende särskilt utsatta brottsoffer. Antalet lagförda personer för sexualbrott och brott mot barn ökade 2019.

Att brottsutredningar håller en god kvalitet och kan ligga till grund för lagföring är viktigt. Av de ärenden där förundersökning inletts under 2019 slutredovisades en högre andel till åklagare än 2018. Kvaliteten i utredningarna, lagföringskvoten, var på en fortsatt hög nivå.

Det är även viktigt att minska möjligheterna till ekonomisk vinning av brott. Att antalet ärenden med förverkandeyrkanden avseende utbyte av brott och brottslig verksamhet ökade är därför positivt.

Det är också positivt att förtroendet ökade för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten enligt den nationella trygghetsundersökningen. Samtidigt är det angeläget att polis och åklagare fortsätter sitt arbete för att ytterligare stärka förtroendet och öka nöjdheten hos allmänheten.

Våra insatser och åtgärder

Tillsammans med andra myndigheter inom rättsväsendet fortsatte Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten att arbeta med regeringsuppdraget om snabbförfarande i brottmål.

I samverkan med Åklagarmyndigheten identifierade Polismyndigheten kontinuerligt brottsaktiva i syfte att bland annat avbryta pågående brottslighet och skapa trygghet.

Kontakterna mellan utredningsverksamheten och den forensiska verksamheten strukturerades och ökade. Representanter från Polismyndighetens utredningsverksamhet och Åklagarmyndigheten deltog i regelbundna samverkansmöten med nationellt forensiskt centrum (NFC).

Arbetet med översynen av myndigheternas uppföljningsverktyg fortgick under 2019. Bland annat identifierades satsningen för särskilt utsatta brottsoffer som ett område där vi ska samverka för att kunna följa upp och bedöma effekten av satsningen.

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samverkar inom flera brottsområden. Ett sådant område är hedersrelaterad brottslighet där myndigheterna under året parallellt och i ett nära samarbete med varandra drev arbeten med att ta fram stöd för handläggningen av sådana ärenden utifrån en gemensam definition. Gemensamt arbete pågår även inom regeringsuppdraget om bidragsbrott där en rad åtgärder föreslagits.

Inledning

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ska gemensamt analysera och bedöma resultatet för verksamheten utredning och lagföring. Även de insatser som myndigheterna gemensamt har vidtagit, eller som pågår, i syfte att förbättra brottsutredningsverksamheten ska redovisas.

Särskild uppmärksamhet ska läggas på att analysera och beskriva utvecklingen gällande utredningar av sexualbrott (inklusive våldtäkter), brott mot barn samt brott i nära relation. En bedömning av ärendebalanserna och myndigheternas kapacitet att hantera inflödet av dessa ärenden ska göras. För de brottstyper där det är möjligt ska minst 5-åriga tidsserier användas. Myndigheterna ska även beskriva vilka åtgärder som vidtas för att öka förutsättningarna för upplärning av brott med hedersmotiv.

Av redovisningen ska också framgå hur förmågan att återta utbyte av brott och brottslig verksamhet (brottsutbyte) har utvecklats.

Redovisningen ska bestå av en gemensam rapport som lämnas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 31 mars 2020.

Redovisningen av verksamhetens resultat täcker hela ärendeprocessen, från det att en brottsanmälan upprättas av polisen till dess att utredningen avslutas genom beslut av polis eller åklagare. I rapporten redovisas verksamhetens resultat tillsammans med analys och förklaringar, där det bedöms relevant. Nedan följer fem viktiga perspektiv för att bedöma resultatet.

Att det som kommer in tas hand om. Förmågan att utreda brott är nära kopplad till verksamhetens förmåga att avsluta ärenden i samma takt som nya kommer in. För att kunna bedöma ärendehanteringens utvecklingen av balanserna viktig. Det gäller både omfattningen och åldern på pågående ärenden, liksom hur många ärenden där förundersökning genomförs och redovisas till åklagare.

Att lagföring sker. Kriminella handlingar ska leda till lagföring. Det finns flera sätt att mäta hur framgångsrikt arbetet med att klara upp brott är. Omfattningen av antalet lagförda personer är det mått som bäst beskriver utvecklingen under året. Men även utredningsandelen dvs. andelen ärenden redovisade till åklagare av alla ärende där förundersökning har inletts, ger en bild av förmågan att utreda brott.

Att det går rimligt fort. Att utredning och lagföring inte tar onödigt lång tid är viktigt, både för brottsutsatta och misstänkta. Tiden det tar att utreda brott kan mätas på olika sätt. Tiden från det att ett ärende kommer in till polisen till dess att det redovisas till åklagare speglar handläggningstiden för brottsutredningar bäst. För att få den samlade bilden får man lägga till beslutstiden hos åklagaren.

Att allmänheten känner förtroende och att brottsutsatta är nöjda med bemötandet. Detta är viktigt för enskildas benägenhet att anmäla brott och för att delta i utredningar så att brott klaras upp. Men det har också stor betydelse för den upplevda tryggheten, för regelefterlevnaden och för att undvika privata uppgörelser. Uppgifter om förtroende och bemötande hämtas från Brottsförebyggande rådets (Brå) nationella trygghetsundersökning (NTU).

Att vi samverkar inom särskilt viktiga områden. Vissa brott är viktigare än andra när man ska bedöma resultatet av utredningsverksamheten. Det är skillnad på hur det har gått för verksamheten om det exempelvis är fler som lagförts för hastighetsöverträdelser eller fler som lagförts för grova våldsbrott. Resultatet inom de särskilda områden som tas upp här, exempelvis sexualbrott och brott mot barn, är också i högre grad än många andra områden beroende av effektiviteten i samarbetet mellan polis och åklagare.

Faktorer som påverkar verksamheten

I rapporten görs de flesta bedömningarna av förändringar i verksamhetsresultatet i förhållande till utfallet föregående år. Oavsett tidshorisont kan större omvärldshändelser eller interna förändringsarbeten ha en stor påverkan på verksamheten och dess resultat. Dessa faktorer behöver beaktas när man tolkar resultatet.

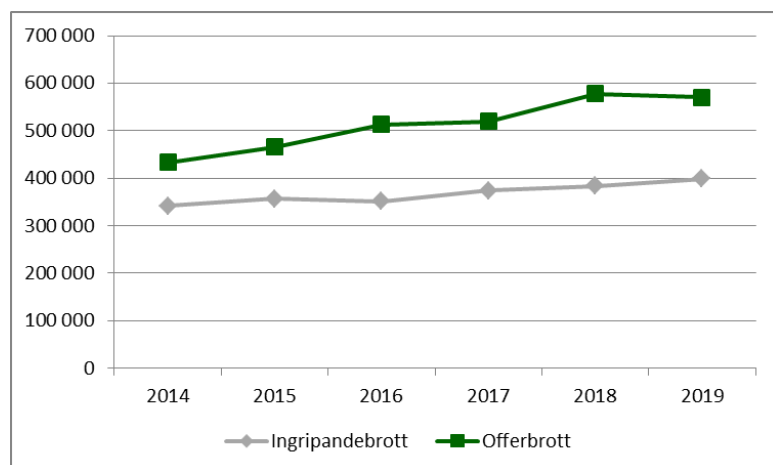
Brottslighetens egenskaper och omfattning

Brottsligheten i form av anmälda brott har varit relativt konstant under de senaste sex åren. Under denna period har antalet anmälda brott varit omkring 1,4–1,6 miljoner per år. Detta innebär dock inte att brottsligheten är oförändrad, utan brottslighetens struktur och omfattning utvecklas och förändras mellan åren. Dessa trender påverkar polisens verksamhet och resultat, och i förlängningen även Åklagarmyndighetens.

Jämfört med året innan ökade ingripandebrotten¹ med cirka 4 procent (se figur 1). Det här kan ha flera orsaker, exempelvis en ökad aktivitet från polisens sida gällande narkotikabrott. Brottsuppleringen är generellt hög vid ingripandebrott eftersom det ofta finns en identifierad misstänkt person när brottet anmäls. I förlängningen leder det till att när inflödet av ingripandebrott ökar, ökar samtidigt antalet ärenden redovisade till åklagare i betydligt större omfattning än vid ökning av inflödet för andra typer av brott.

Offerbrotten², med eller utan interaktion, ökade kraftigt (+ 11,2 %, se figur 1) under 2018 jämfört med 2017 för att 2019 minska något (- 1,3 %). Det var framför allt bedrägeribrott m.m. som minskade, ett brott som faller under kategorin offerbrott utan interaktion. Brottsuppleringen är låg i denna kategori då offret eller någon annan många gånger inte har sett gärningspersonen, vilket leder till att polisen har lite information att utgå från.

Figur 1. Antalet anmälda brott till polisen avseende ingripandebrott och offerbrott 2014–2019

Polis och åklagare ska som huvudregel utreda alla anmälda brott. En förundersökning behöver dock inte inledas om det till exempel är uppenbart att brottet inte går att utreda. Det är heller inte alltid motiverat, till exempel av processekonomiska skäl, att lägga ner stora utredningsresurser på att utreda alla brott. Vissa brott, såsom offerbrott utan interaktion kan vara så svårlösta att de åtgärder och resurser som skulle krävas för en utredningsframgång inte står i rimlig proportion till brottets allvarlighetsgrad. Ibland är det inte ens teoretiskt möjligt att klara upp ett brott, till exempel vid påhittade brottsanmälningar.

¹ Med ingripandebrott menas de brott som vanligtvis upptäcks genom spaningsinsatser från exempelvis polis. I detta exempel har narkotikabrott, trafikbrott, butikstillgrepp och övriga specialstraffrättsliga brott använts.

² Med offerbrott menas här våldsbrott, övriga brott mot person och bedrägeribrott m.m.

Polis och åklagare i samverkan

I följande avsnitt redovisas några av myndigheternas gemensamma utvecklingsarbeten och insatser som gjorts eller pågår för att förbättra brottsutredningsverksamheten. Dessutom pågår arbete inom respektive myndighet i syfte att utveckla den egna verksamheten.

Snabbförfarande i brottmål

Tillsammans med andra myndigheter inom rättsväsendet fortsatte Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten arbetet med regeringsuppdraget om snabbförfarande i brottmål. Försöksverksamheten, som letts och samordnats av Polismyndigheten, bedöms vara framgångsrik i flera avseenden. Bland annat har ingripandepolisernas förståelse för sin roll i rättsprocessen ökat och andelen ärenden där åklagare begär kompletteringar (kompletteringsvolym) ligger på en lägre nivå än vid andra utredningar.

Regeringen beslutade i maj 2019 att myndigheter som deltar i försöksverksamheten ska förbereda utbyggnad av denna – från och med den 1 januari 2020 inom polisregion Stockholms övriga tre polisområden och från och med den 1 januari 2021 i övriga landet. Det medför en fortsatt samverkan mellan Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten och andra myndigheter.

Regeringsuppdraget om bidragsbrott

Regeringen beslutade den 24 maj 2018 att ge Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att kartlägga hur utredningar av bidragsbrott bedrivs och hur arbetet kan förbättras. En delredovisning lämnades till Justitiedepartementet den 21 oktober 2019. Rapporten innehåller bland annat en analys av utredningsverksamheten, genomförda åtgärder samt en rad förslag på åtgärder.

Ärendesamordning, brottsamordning och brottsaktiva individer

Under 2019 övergick försöksverksamheten med den nationella ärendesamordningen i ordinarie linjeverksamhet. Polismyndigheten har i samverkan med Åklagarmyndigheten kontinuerligt identifierat brottsaktiva för att bland annat avbryta pågående brottslighet och skapa trygghet. Definitionen av termen brottsaktiv är individer som har minst nio öppna brottsmisstankar i minst två ärenden. Dessa individer är få, men de står för en hög andel brottsmisstankar. De är ofta välkända i sin närmiljö men kan även vara personer som utnyttjar andra för sin brottslighet.

Brottsamordning innefattar operativ brottsanalys och forensisk analys, och är helt inriktad mot seriebrottslighet. Den internationella organiserade seriebrottsligheten är prioriterad. I det dagliga arbetet söker medarbetarna i ärendeflödena efter de ärenden som kan tänkas vara av seriebrottskaraktär. Polismyndighetens metoder för att upptäcka och hantera brottsserier utvecklades under 2019. Flera insatser genomfördes inom regeringsuppdraget ”Internationella brottsnätverk”. Inriktningen är mot organiserad tillgreppsbrotslighet, exempelvis tillgrepp av fordon, bostadsinbrott och butiksstölder.

Tillämpning av strategier, rutiner och arbetssätt har ökat möjligheterna till effektivare lagföring. Ärendena samordnas, utreds och redovisas i ett sammanhang till Åklagarmyndigheten med målsättningen att den brottsaktive inte ska ha några brottsmisstankar kvar i misstankeregistret. Det krävs emellertid ytterligare utveckling av både arbetssätt och uppföljning för att på ett effektivt sätt arbeta med ärenden avseende brottsaktiva. Det pågår därför arbete bland annat med att koppla ihop ärende- och brottsamordning och att ta fram en ny uppföljningsmodell.

Förstärkt samverkan mellan utredningsverksamhet och forensisk verksamhet

För att nå samsyn och gemensamt förhållningssätt har kontakterna mellan utredningsverksamheten och den forensiska verksamheten strukturerats och ökat. Såväl representanter från Polismyndighetens utredningsverksamhet som från Åklagarmyndigheten deltar i regelbundna samverkansmöten med nationellt forensiskt centrum (NFC). Under 2019 inrättades ett nätverk för

utredning och lagföring (UL-nätverket) i syfte att säkra och stärka kompetensen hos NFC samt för att öka NFC:s förmåga att göra rätt prioriteringar av inkommande begäran om forensiska undersökningar.

Dialog och kunskapsutbyte har medfört förbättrade resultat inom flera områden, exempelvis

- rutiner för beställningar av undersökningar genom förstärkt förmåga att värdera säkrade spår och beslag med spår
- vid prioritering av inkommande begäran om forensiska undersökningar om undersökningen ska genomföras i tur och ordning eller med förtur
- förbättrad kravställning på it-utveckling
- gemensamt ansvar för och bearbetning av balanser genom tidig dialog om de forensiska undersökningarnas värde för bedömning av om förundersökningen ska fortgå eller läggas ned.

Det fortsatta utvecklingsarbetet ska präglas av samsyn avseende bl.a. prioriteringar av ärenden, avsättning av forensiska spår och synen på kompetens för olika funktioner.

Förstärkt brottsutredningsförmåga – särskilt utsatta brottsoffer

I juni 2019 beslutade Polismyndigheten om en satsning för att förstärka och öka myndighetens förmåga att fånga upp och utreda brott mot särskilt utsatta brottsoffer. Med särskilt utsatta brottsoffer avses personer som utsatts för brott i nära relation eller våldtäkt samt sexual- och våldsbrott mot barn.

Satsningen följer av att antalet anmälda brott mot särskilt utsatta brottsoffer har ökat.

Satsningen är en permanent förstärkning av myndighetens förmåga att utreda brott inom området. Satsningen ska leda till att Polismyndigheten:

- tillämpar metoden ”Ett utvecklat bästa arbetssätt”
- genomför tidig bevissäkring
- uppnår och behåller beslutad resursförstärkning.

Eftersom förundersökningar om de brottstyper som satsningen avser till övervägande del leds av åklagare är ett nära samarbete mellan myndigheterna viktigt både i enskilda ärenden och i mer övergripande frågor. För att kunna bedöma om satsningen får avsedda effekter är det viktigt att ta fram bra rutiner och arbetssätt för uppföljning och även i denna fråga samverkar Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Operation Rimfrost

I november 2019 beslutade Polismyndigheten att inleda en nationell särskild händelse mot den brottslighet där kriminella konflikter bedrivs med skjutvapen och explosivämnen som vapen.

Den särskilda händelsen, som benämns Rimfrost, kommer att pågå under cirka sex månader. Målet för den är att minska skjutningar och sprängningar i kriminella miljöer, gripa och lagföra personer i kriminella nätverk, öka vapenbeslagen samt öka tryggheten hos allmänheten. Insatsen innebär att personalförstärkningar överförs till geografiska områden där problem med skjutningar och sprängningar anses vara som störst. Polisen arbetar underrättelsebaserat med inriktning mot fokuspersoner och geografiska ”hot spots”. Flera gripanden har gjorts och beslag har gjorts av bland annat narkotika, sprängmedel och vapen.

Åklagarmyndigheten medverkar i satsningen på flera olika nivåer avseende frågor som rör utredning och lagföring.

Verktyg för gemensam uppföljning

Polismyndighetens uppföljning baseras på ärenden, medan åklagarnas baseras på brottsmisstankar. I många hänseenden har det därför saknats en gemensam lägesbild att utgå från när verksamhetens resultat diskuterats.

Ett gemensamt statistiskt uppföljningsverktyg, den så kallade Påken (Polis – Åklagare – Kvalitet), togs fram under 2015. Där redovisas volymer, genomströmningstider och lagföring för grupper av brottstyper uppdelat på polisleda och åklagarleda brottsmisstankar. Under 2016 utvecklades verktyget för att ta fram statistik på polisområdesnivå. Statistiken används i dag som ett komplement till respektive myndighets befintliga uppföljning.

Ytterligare ett gemensamt uppföljningsverktyg har utvecklats, och det redovisar bland annat inkomna ärenden, andel öppna ärenden (även äldre än sex månader) och lagföringsmått totalt och per polisregion. Uppgifterna tas fram varje månad och skillnaden jämfört med samma månad året innan redovisas. Verktyget har varit uppskattat eftersom det gör att man kan följa arbetet enligt regeringsuppdraget om förstärkt samverkan och har kommit till fortsatt användning även sedan uppdraget avslutats.

Under 2018 inleddes en myndighetsgemensam översyn av dessa uppföljningsverktyg. Avsikten var att föra samman de två produkterna till en och att den nya produkten ska kunna ge

- en totalbild av myndigheternas gemensamma resultat
- möjlighet att analysera resultaten på polisregions- och polisområdesnivå samt för olika brottstyper.

Arbetet med översynen fortsatte under 2019. Bland annat har satsningen på ärenden rörande särskilt utsatta brottsoffer identifierats som ett område där ett gemensamt uppföljningsverktyg skulle kunna komma till särskild nytta. En dialog om myndighetsgemensamma definitioner av olika brottsgrupper har därför inletts.

Metodstöd, tillsyn och kompetensutveckling

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samverkar genom sina respektive utvecklingscentrum på flera brottsområden. Hedersrelaterad brottslighet är ett område där myndigheterna under året, parallellt och i ett nära samarbete med varandra, drev arbeten med att ta fram stöd för handläggningen av sådana ärenden utifrån en gemensam definition av hedersrelaterad brottslighet. Ett annat exempel är en myndighetsgemensam tematisk tillsyn av handläggningen av ansökningar om kontaktförbud. Syftet är att klarlägga

- om styrdokumentet på området har fått genomslag i arbetet
- om tidigare konstaterade brister i handläggningen har minskat
- om enhetligheten i handläggningen av ärenden om kontaktförbud har ökat.

Vidare genomförde Åklagarmyndigheten med medverkan från NFC ett kriminaltekniskt seminarium med åklagare från hela landet. Huvudfrågan vid seminariet var hur ett närmare och effektivare samarbete kan bidra till bättre resultat och kortare ledtider för kriminaltekniska undersökningar.

Åklagarmyndigheten deltog även i olika utbildningsinsatser hos polisen. Förutom att polisiära förundersökningsledare kontinuerligt erbjuds praktikplatser vid Åklagarmyndigheten bjuds många åklagare in som föreläsare på olika nivåer inom Polismyndigheten.

Samverkan vid vissa särskilda ärendetyper

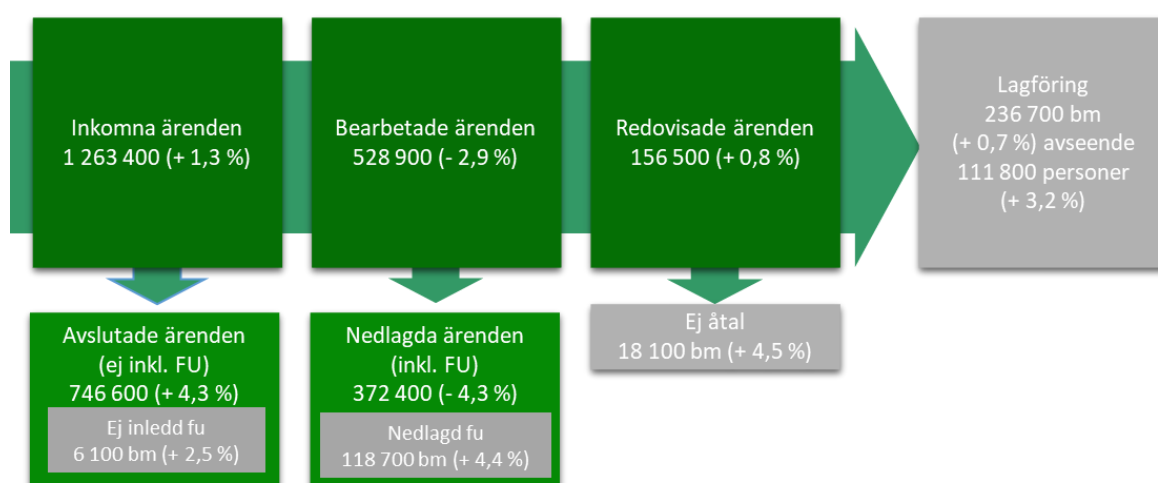
Resultatet av den tematiska tillsynen om sexualbrott mot vuxna, där bland annat våldtäkt ingår, som inleddes under 2018 presenterades under året i en rapport med slutsatser och rekommendationer. Rapporten har använts som underlag för kunskapsspridning och kompetenshöjning inom både Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten.

Resultat – utredning och lagföring

I det här avsnittet redovisas utfallet för verksamheten utredning och lagföring för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. De huvudsakliga mått som används framgår av tabell 1. För mer information se bilaga 2.

Observera att Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens mått vad gäller antal inte är direkt jämförbara. Polisen redovisar ärenden medan Åklagarmyndigheten redovisar brottsmisstankar. Ett ärende kan innehålla flera brott, och ett brott kan avse flera misstänkta personer. För varje misstänkt person kan det finnas en eller flera brottsmisstankar. Ett redovisat ärende hos polisen motsvarar ungefär 1,5–2 inkomna brottsmisstankar i färdiga förundersökningar hos Åklagarmyndigheten. Denna kvot varierar dock mellan olika brottskategorier och mellan olika tidsperioder.

Figur 1. Flöde över Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens utredningsprocess 2019 – från det att ett ärende kommer in till beslut om åtal fattas (antal avrundat till närmaste 100-tal)

Grönt visar polisens ärenden. Grått visar brottsmisstankar (bm) där åklagare fattat beslut. Åklagarbeslut i skeden innan redovisning utgör delmängder av polisens ärenden.

Figuren ovan kan ge intryck av att ärenden hanteras i ett jämnt flöde mellan myndigheterna, där den ena myndigheten hanterar sitt innan den andra tar över. En del ärenden hanteras på detta sätt men för en stor del av ärendena, framför allt de mer resurskrävande, är processen mer komplicerad. De åklagarledda utredningarna handläggs parallellt hos myndigheterna och åklagare kan både ta över förundersökningsledarskapet och återföra det till polisen. Det medför att förundersökningsledarskapet kan ändras under utredningens gång. Åklagarbeslut i skeden innan redovisning utgör delmängder av polisens ärenden.

Ärendeutveckling

- Inflödet (ärenden) till polisen var i stort sett oförändrat (+ 1,3 %). Skadegörelsebrott och trafikbrott ökade medan bedrägeribrott minskade.
- Av de ärenden där polisen inledde förundersökning redovisades 29,6 procent till åklagare, en ökning med 1,1 procentenheter.
- Inflödet av brottsmisstankar till åklagare var 436 700, vilket i stort sett var oförändrat mellan 2018 och 2019. Tillgreppsbrott minskade påtagligt medan våldsbrott och övriga brottsbalksbrott ökade.
- Öppna ärenden minskade totalt sett medan ärenden 12 månader eller äldre ökade. Hos Åklagarmyndigheten ökade dock antalet brottsmisstankar under utredning något (åklagarledda).

Tabell 1. Övergripande resultatmätt för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten 2017–2019

	(Källa)	2017	2018	2019	Förändring 2018–2019
Inkomna ärenden till polisen	(P)	1 249 154	1 247 382	1 263 358	1,3%
Bearbetade ärenden	(P)	554 047	544 617	528 942	-2,9%
Ärenden redovisade till åklagare ¹	(P)	149 819	155 352	156 520	0,8%
Utredningsandel (andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden)	(P)	27,0%	28,5%	29,6%	1,1 %-enheter
Antal inkomna brottsmisstankar till åklagare	(ÅM)	422 452	437 226	436 717	-0,1%
Öppna ärenden totalt (både åklagar- och polisleda FU)	(P)	154 265	152 875	152 946	0,0%
Lagföringsbeslut av åklagare ²	(ÅM)	221 628	235 155	236 708	0,7%
Antal personer med lagföringsbeslut ²	(ÅM)	103 280	108 310	111 774	3,2%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring ²	(ÅM)	62,2%	63,2%	62,4%	-0,8 %-enheter
Lagföringskvot (andel positiva lagföringsbeslut av beslutade brottsmisstankar) ²	(ÅM)	92,2%	93,1%	92,9%	-0,2 %-enheter
Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare	(P)	121	122	120	-2 dagar
Genomströmningstid (från färdigt fu-protokoll till åklagarbeslut)	(ÅM)	16	17	19	2 dagar

¹ Antal slutredovisade ärenden med inledd förundersökning (FU) eller där förenklat redovisningsförfarande till åklagare (RB 23:22 m.m.) använts.

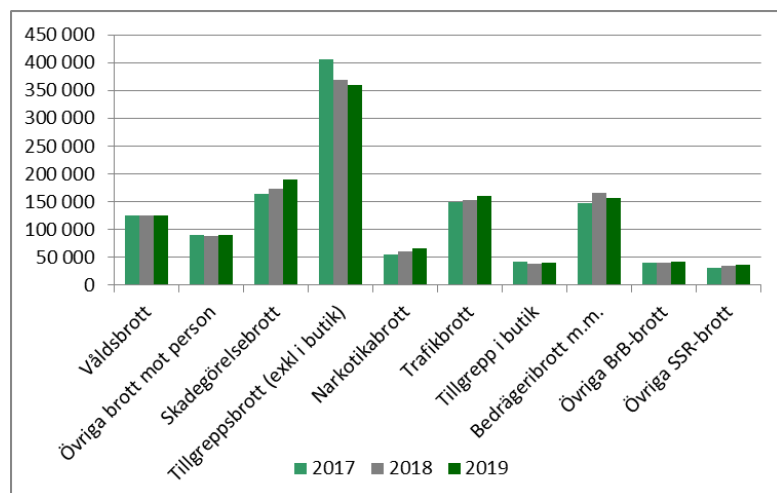
² Med lagföring och lagföringsbeslut avses åklagares beslut om åtal, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse och företagsbot.

Inkomna ärenden till polisen relativt oförändrat

Under 2019 inkom 1 263 400 ärenden till polisen vilket i stort sett är oförändrat (+ 1,3 %) jämfört med 2018. Även om antalet inkomna ärenden var oförändrat totalt sett har det skett förändringar i

brottslighetens struktur och omfattning mellan åren. Exempelvis har inkomna ärenden avseende skadegörelsebrott och trafikbrott ökat under flera år. Samtidigt minskade inkomna ärenden avseende tillgreppsbrott (exkl. i butik), och ärenden rörande bedrägeribrott minskade efter flera års ökat inflöde.

Figur 2. Antalet inkomna ärenden till polisen per brottskategori, 2017–2019

Polisregion Stockholm stod för den största ökningen av antalet inkomna ärenden om skadegörelsebrott. Närmare 60 procent av alla ärenden om skadegörelsebrott inkom därifrån. Inlödet av skadegörelsebrott varierade under året. Den största mängden ärenden inkom mars–maj (31,5 %).

Antalet inkomna ärenden rörande tillgreppsbrott (exkl. butik) har minskat under en längre tid. Under året inkom ca 359 000 ärenden vilket är drygt 10 000 ärenden färre än 2018 (- 2,9 %). Antalsmässigt var det främst olika typer av stöld utan inbrott, fickstöld samt stöld av drivmedel från bensinstation som minskade.

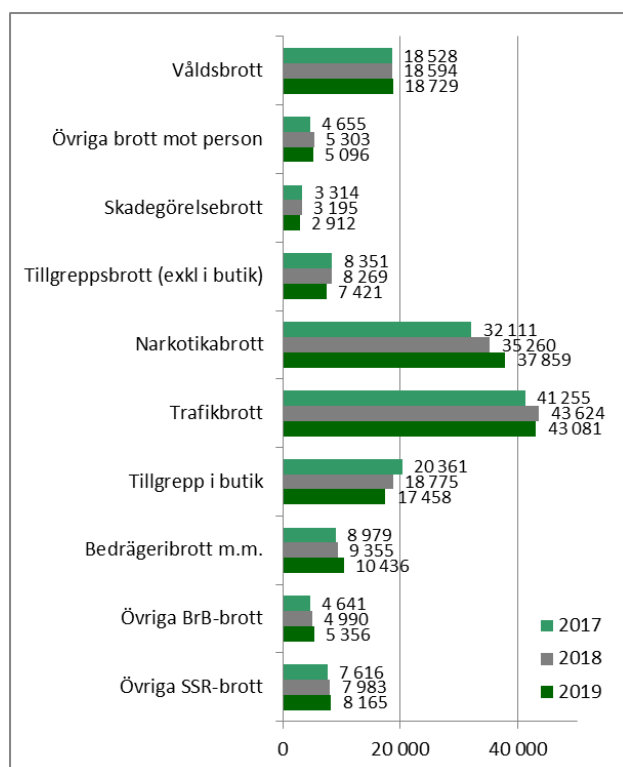
Antalet inkomna bedrägeribrottsärenden minskade under 2019 jämfört med året innan (- 5,7 %), det minskade i samtliga polisregioner. Antalet inkomna bedrägeribrottsärenden har haft en ökande trend under en längre tid. Under 2014 kom det in omkring 139 100 ärenden till polisen vilket kan jämföras med ca 156 100 ärenden 2019 (+ 12,2 %). Eftersom nya brottskoder för bedrägerier infördes den 1 januari 2019 är det svårt att härleda minskningen till specifika bedrägeribrott. Vad som däremot går att säga är att kortbedrägerier utan det fysiska kortet (CNP, card not present), i princip helt avstannade under 2019. Det är den typen av brott som drivit ökningen av anmälda bedrägeribrott de senaste åren. Det här kan i sin tur förklara att bedrägeribrottsligheten inte ökade.

Försiktig positiv utveckling av ärenden redovisade till åklagare

Antalet ärenden som polisen redovisade till åklagare ökade marginellt och uppgick till drygt 156 500 (+ 0,8 %, + 1 168). Det var tredje året i rad som vi såg en positiv utveckling.

Även om antalet ärenden som polisen redovisade till åklagare ökade totalt sett, var det relativt stor variation mellan de olika brottskategorierna. De brottskategorier som ökade mest i antal var bedrägeribrott m.m. (+ 1 081) och narkotikabrott (+ 2 599). Narkotikabrott är brott som vanligtvis bara kräver mer eller mindre rutinmässiga åtgärder för att klaras upp vilket gör att de tillsammans med trafikbrotten har en hög utrednings- och uppklaringsbarhet.

Figur 3. Ärenden redovisade till åklagare per brottskategori, 2017–2019

De ärenden där polisen inledde förundersökning och som sedan redovisades till åklagare, även kallat utredningsandel, uppgick till 29,6 procent. Det är en positiv utveckling, med en ökning på 1,1 procentenhet jämfört med 2018.

Hur stor andel ärenden polisen redovisar till åklagare varierar mellan de olika brottskategorierna. De ärenden med högst utredningsandel var de som helt eller till stor del består av ingripandebrott³: narkotikabrott (57,8 %), trafikbrott (53,4 %) och tillgrepp i butik (57,5 %). Oftast har polisen då en identifierad misstänkt person när brottsanmälan upprättas, och brotten är därför förhållandevis enkla att klara upp. Lägst utredningsandel hade tillgreppsbrott exklusive i butik (10,5 %) och övriga brott mot person (11,6 %).

En faktor som påverkar antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare är i vilken omfattning polisen beslutar om förundersökningsbegränsning⁴. Förundersökningsbegränsning innebär att en förundersökning kan läggas ned och att brottet inte utreds eller inte utreds färdigt, även om det finns en misstänkt person. Polisen fattar dock beslut om förundersökningsbegränsning för enskilda brott och inte på ärendenivå. Ett ärende kan innehålla flera brott. Om ett beslut om förundersökningsbegränsning endast avser ett av flera brott i ett ärende registreras inte hela ärendet som förundersökningsbegränsat. Den faktiska användningen av förundersökningsbegränsning är därför sannolikt högre än vad som redovisas här.⁵

Under 2019 ökade antalet förundersökningsbegränsade ärenden med 9,8 procent (+ 3 230). Ökningen avsåg samtliga brottskategorier utom trafikbrott och övriga specialstraffrättsliga brott.

³ Brotts som oftast anmäls och registreras som ett resultat av polisens och andra aktörers arbetsinsatser.

⁴ Förundersökningsbegränsning innebär att brottsutredningar i vissa fall kan begränsas till de mest väsentliga delarna för att få en snabb och effektiv lagföring. Om polis och åklagare avstår från att utreda ett brott, dvs. använder sig av förundersökningsbegränsning, handlar det oftast om att en och samma person är misstänkt för många brott och att straffet inte skulle påverkas av om man utreder ännu ett. Syftet är att resurserna ska användas så effektivt som möjligt, i första hand till att utreda andra brott som då kan leda till lagföring.

⁵ Brottsförebyggande rådet (Brå), 2015: Utvecklingen av förundersökningsbegränsning 2006–2014. Delrapport inom uppdraget Resultatutveckling avseende utredning och lagföring. Rapport 2015:17.

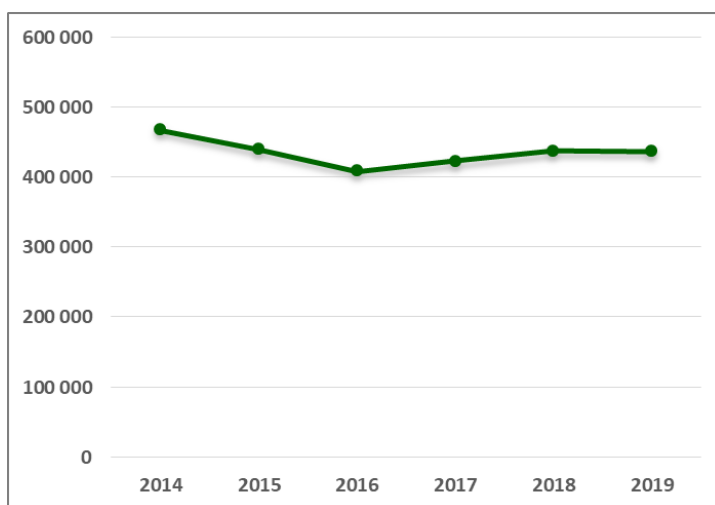
Det var framför allt i ärenden som rörde narkotikabrott, bedrägeribrott m.m. och tillgrepp i butik som polisen förundersökningsbegränsade.

Oförändrat inflöde av brottsmisstankar

Det totala inflödet av brottsmisstankar till Åklagarmyndigheten var i princip oförändrat mellan 2018 och 2019, från 437 200 till 436 700 (- 0,1 %). Utvecklingen skiljer sig dock åt mellan olika brottstyper. Inflödet av brottsmisstankar rörande tillgrepps- och skadegörelsebrott har minskat påtagligt medan misstankar om övriga brottsbalksbrott och våldsbrott ökat. De samlade siffrorna för inflödet av brottsmisstankar till Åklagarmyndigheten per brottskategori framgår av bilaga 1.

Det är viktigt att framhålla att statistik som bygger på brottsmisstankar är förhållandevis känslig för enstaka mycket stora ärenden, vilket innebär att stora variationer mellan år kan ha sin grund i ett fåtal ärenden. Under senare år har detta varit tydligt, inte minst i brottsgruppen bedrägeribrott m.m.

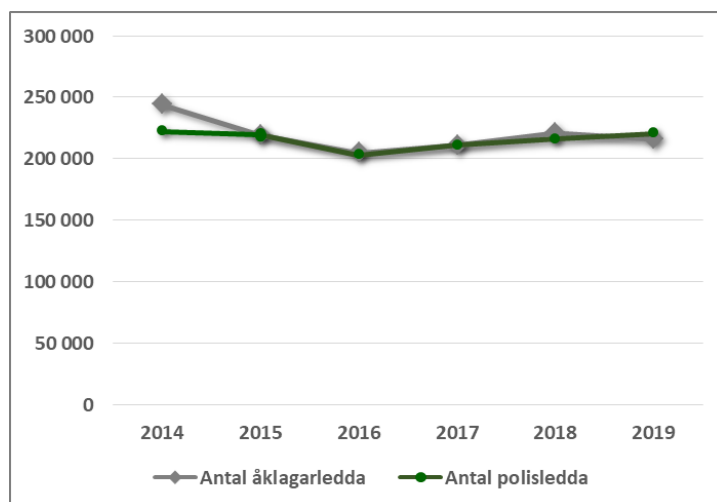
Figur 4. Antalet till åklagare inkomna brottsmisstankar 2014–2019

Åklagare har till uppgift att handlägga de ärenden och brottsmisstankar som huvudsakligen polisen överlämnar och kan inte i någon större utsträckning påverka omfattningen av inflödet. Uppgiften att leda förundersökningar är delad mellan åklagare och polis. Det är främst vid allvarligare brottslighet som förundersökningen leds av åklagare. Den närmare uppdelningen är reglerad mellan myndigheterna.

Åklagarmyndighetens inflöde utgörs därmed av två huvuddelar, dels anmälningar om brott i de förundersökningar som ska ledas av åklagare, dels färdiga utredningar där polisen varit förundersökningsledare (se figur 5).

Figur 5. Antalet till åklagare inkomna brottsmisstankar för åklagarledda respektive polisledda utredningar, 2014–2019

Våldsbrott är den vanligaste brottskategorin för brottsmisstankar i åklagarledda förundersökningar (i genomsnitt 36 % de senaste tre åren) följt av övriga brott mot person samt bedrägeribrott m.m. (14 respektive 13 %). Brottsmisstankar i polisledda färdiga utredningar som kommer till åklagare rör till stor del trafikbrott (29 %) och narkotikabrott (27 %).

Ungefär hälften av inflödet till åklagare utgörs av brottsmisstankar i åklagarledda förundersökningar och hälften av polisledda. Det senaste året ökade inflödet något för polisledda medan åklagarledda minskade (+ 2,1 respektive - 2,3 %). Det kom alltså in fler brottsmisstankar i polisledda utredningar färdiga för åklagarbeslut men färre anmälningar med brottsmisstankar för vilka åklagare skulle vara förundersökningsledare.

Minskningen av brottsmisstankarna (i åklagarledda förundersökningar) mellan 2018 och 2019 beror främst på färre inkomna misstankar om bedrägeribrott m.m. (- 6 000). I övrigt beror minskningen i denna kategori främst på färre misstankar om tillgreppsbrott (- 2 100) medan antalet misstankar om våldsbrott ökade (+ 2 800).

Inflödet av brottsmisstankar om bedrägeribrott m.m. i polisledda utredningar ökade i nästan samma utsträckning som sådana åklagarledda brottsmisstankar minskade (+ 5 100). Den största ökningen av polisledda brottsmisstankar skedde i kategorin narkotikabrott (+ 1 800).

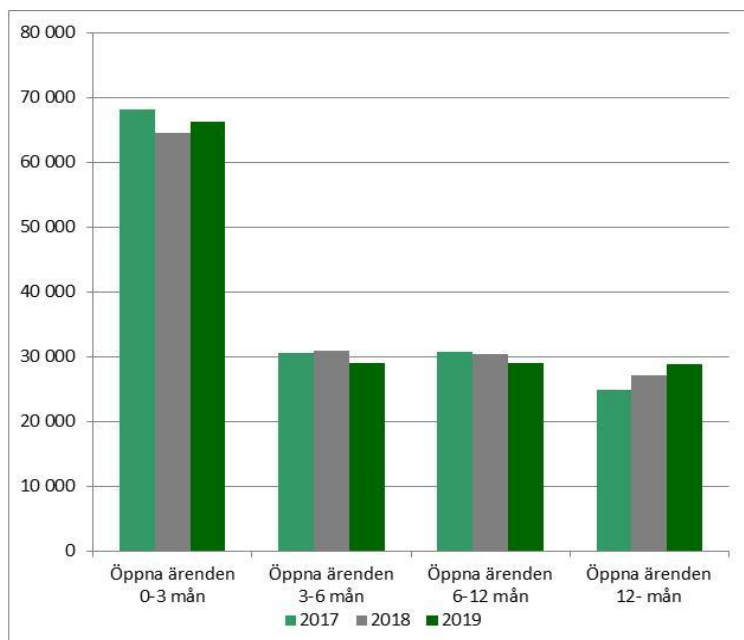
För att kunna jämföra utvecklingen av inflödet till Åklagarmyndigheten med Polismyndighetens utflöde behöver man ta hänsyn till hur vanligt det är att åklagare är förundersökningsledare för den aktuella typen av brott. För brottskategorier där det är huvudregel att åklagare ska vara förundersökningsledare (exempelvis många våldsbrott och andra brott mot person) hänger utvecklingen av inflödet närmast samman med utvecklingen av polisens bearbetade ärenden, eftersom ärendena och brottsmisstankarna i dessa vanligen överlämnas till Åklagarmyndigheten i anslutning till att en förundersökning inleds. För brott där polisen vanligen självständigt leder utredningen (exempelvis trafikbrott och butikstillgrepp) hänger utvecklingen av inflödet till åklagare närmare samman med utvecklingen av antalet redovisade ärenden från Polismyndigheten. En annan faktor som kan påverka möjligheten att jämföra myndigheternas siffror är stora ärenden med många brottsmisstankar eftersom Åklagarmyndighetens uppföljning i första hand baseras på brottsmisstankar medan Polismyndighetens uppföljning baseras på ärenden.

Ärenden som är 12 månader eller äldre fortsätter att öka

Vid årets slut uppgick antalet öppna ärenden till cirka 152 900 (+/- 0,0 %) vilket är ett oförändrat resultat totalt sett jämfört med 2018. Däremot ökade ärenden som är 12 månader eller äldre

(+ 6,3 %). Det påverkar utredningsresultatet negativt eftersom möjligheten att redovisa ett ärende generellt minskar ju äldre ärendet blir. Eftersom förundersökning inletts för det stora flertalet öppna ärenden innebär det att när de väl avslutas, kommer en större andel läggas ned, och en mindre andel redovisas till åklagare än normalt. Detta påverkar utredningsandelen och därmed utredningsresultatet negativt.

Figur 6. Ålder på öppna ärenden, 2017–2019

Det totala antalet öppna ärenden minskade i sex av tio brottskategorier och framför allt för trafikbrott (- 13,7 %) och tillgrepp i butik (-10,1 %). Samtidigt kan konstateras en stor ökning av antalet öppna bedrägeriärenden (+ 16,3 %).

Antalet öppna ärenden minskade totalt sett i fyra av sju polisregioner. Den största minskningen skedde i polisregion Nord (- 8,2 %). Antalet öppna ärenden ökade framför allt i polisregion Mitt (+ 22,8 %).

De ärenden som har varit öppna 12 månader eller längre ökade för tre brottskategorier och framför allt bedrägeribrott m.m. (+ 2 696 jämfört med 2018). Antalet öppna ärenden 12 månader eller äldre ökade i alla polisregioner utom Nord och Väst där de minskade.

I ärenden där förundersökningen leds av åklagare ökade antalet öppna (balanserade) brottsmisstankar något (+ 1,3 %). De största antalsmässiga ökningarna skedde i kategorierna våldsbrott och övriga brott mot person medan antalet brottsmisstankar i pågående åklagarledda utredningar om bedrägeribrott minskade.

Lagföring

- Antalet lagförda personer ökade med 3,2 procent till 111 800. Även antalet lagföringsbeslut ökade något medan andelen lagföringsbeslut minskade marginellt.
- Kvaliteten (lagföringskvoten) i utredningarna var på en fortsatt hög nivå, 92,9 procent.

Antalet lagförda personer ökade

I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse⁶ samt beslut om företagsbot⁷ istället för straff.

Räknat på individnivå lagförde åklagare fler personer under 2019 än året innan. Antalet ökade med 3 500 från 108 300 till 111 800 (+ 3,2 %). På övergripande nivå kan konstateras att den största ökningen av antalet lagförda personer skedde i ärenden om narkotikabrott (+ 12,5 %) samt bötesbrott (+ 4,9 %) medan antalet lagförda personer i ärenden om våldsbrott minskade något (- 1,4 %). I likhet med inflödet ökade det totala antalet lagförda personer i fem av de sju åklagarområdena. Ökningarna ligger mellan 2,2 och 7,6 procent. I de två områden där minskningar skedde är förändringarna relativt små (- 0,9 respektive - 1,2 %).

Räknat per brottsmisstanke ökade antalet lagföringsbeslut med 1 600 eller 0,7 procent mellan 2018 och 2019, från 235 200 till 236 700. Den största procentuella och antalsmässiga ökningen skedde för bedrägeribrott m.m. (+ 6,2 %, + 1 800 misstankar). Även för narkotikabrott ökade antalet lagföringsbeslut, med 1 400. Ökningen består där av fler lagföringar i den stora gruppen innehav och bruk, medan antalet lagföringar för överlåtelsebrott minskade. För tillgrepp i butik minskade antalet lagföringsbeslut mest (- 8,0 %, - 1 700 misstankar). De samlade siffrorna för antalet lagföringsbeslut per brottskategori framgår av bilaga 1.

Utredningarnas kvalitet ligger på fortsatt hög nivå

Lagföringskvoten⁸, som är en kvalitetsindikator, var i princip oförändrad och låg fortsatt på en hög nivå, 92,9 procent (- 0,2 procentenheter) jämfört med 2018. Variationen mellan polisregionerna sträckte sig från 90,0 till 94,4 procent. Lagföringskvoten ökade mest i polisregion Bergslagen (+ 0,8 procentenheter) och minskade mest i polisregion Nord (- 2,1 procentenheter).

Lagföringskvoten varierade också mellan de olika brottskategorierna – från 84,4 till 97,6 procent. Den var relativt oförändrad för flera brottskategorier, men ökade för skadegörelsebrott (+ 2,4 procentenheter) samtidigt som den minskade för bland annat övriga brottsbalksbrott (- 1,6 procentenheter).

Åklagaren kan fatta beslut om att skicka tillbaka förundersökningen till Polismyndigheten när något behöver kompletteras. Andelen ärenden som polisen behöver komplettera, även kallat kompletteringsvolym, är således ett mått för att mäta kvalitet på förundersökningarna. Under 2019 skickade Åklagarmyndigheten tillbaka 14,6 procent av alla ärenden polisen redovisade. Detta är en minskning med 1,7 procentenheter jämfört med 2018 och därmed en positiv utveckling. Det var framför allt i övriga brott mot person och bedrägeribrott m.m. som kompletteringarna minskade. Fortfarande såg vi en hög andel kompletteringar i ärenden som rör skadegörelsebrott och tillgreppsbrott (exkl. i butik).

⁶ En åtalsunderlåtelse innebär att brottsutredningen leder till en notering i belastningsregistret men inte till någon påföljd. Inkluderar straffvarning till unga lagöverträdare.

⁷ Åklagare kan yrka på företagsbot för brott som begås i näringsverksamhet.

⁸ Andel positiva lagföringsbeslut där förundersökning letts av polis eller åklagare av beslutade brottsmisstankar

Stora skillnader i beslutsfördelning mellan brottskategorierna

För varje brottsmisstanke där åklagaren tagit ställning i åtalsfrågan räknas ett beslut i statistiken. Det gäller oavsett om det är på förundersökningsstadiet eller om det är ett beslut baserat på en färdigställd utredning. Antalet beslut ökade med 7 400 (+ 2,0 %) mellan 2018 och 2019. De största procentuella ökningarna skedde i brottskategorierna bedrägeribrott m.m. (+ 12,6 %), övriga brottsbalksbrott (+ 6,1 %) och övriga specialstraffrättsliga brott (+ 4,8 %) medan tillgrepp i butik minskade mest (- 8,6 %). I fyra av de sju geografiska åklagarområdena minskade antalet beslut medan det i tre områden skedde en ökning av antalet beslut jämfört med året innan.

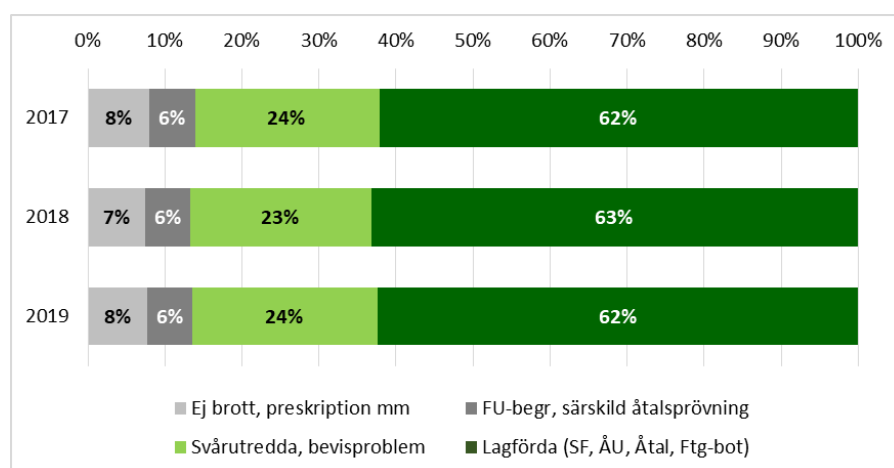
Som nämnts i det inledande kapitlet om förutsättningar för verksamheten varken kan eller ska polis och åklagare utreda alla anmälda brott. För att skapa en bild av hur mycket som är möjligt att klara upp har Åklagarmyndigheten, utifrån ett antal beslutskategorier, gjort en uppdelning av samtliga brottsmisstankar som hanterats vid myndigheten. Kategorierna avser att spegla vilken typ av handläggning som varit aktuell hos åklagare, vilket i sin tur ger en indikation om förutsättningarna för upplärning. Kategorierna är följande:

- **Ej brott, preskription m.m.** Brottsmisstankar där det under utredningen/handläggningen framkommer att misstankarna omöjligt kan leda till lagföring.
- **Förundersökningsbegränsning, särskild åtalsprövning.** Brottsmisstankar som inte bör utredas, t.ex. av processekonomiska skäl.
- **Svårutredda, bevisproblem.** Inbegriper brottsmisstankar med mycket varierande grad av förutsättning för lagföring, men åtminstone med någon teoretisk möjlighet till detta.
- **Lagföring.** Brottsmisstankar som avslutats med strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal eller företagsbot.

Dessutom fattar åklagare ett antal beslut som innebär att handläggning inte ska ske vid Åklagarmyndigheten. Det kan till exempel bero på att brottsmisstanken ska utredas vidare av en annan myndighet eller att misstanken redan har registrerats. Denna typ av beslut är exkluderade från ”antal beslut” i den här rapporten eftersom besluten inte innebär att åklagaren har tagit ställning i åtalsfrågan.

I figur 7 framgår beslutsfördelningen under 2017–2019 i de fyra kategorier där åklagare tagit ställning i åtalsfrågan.

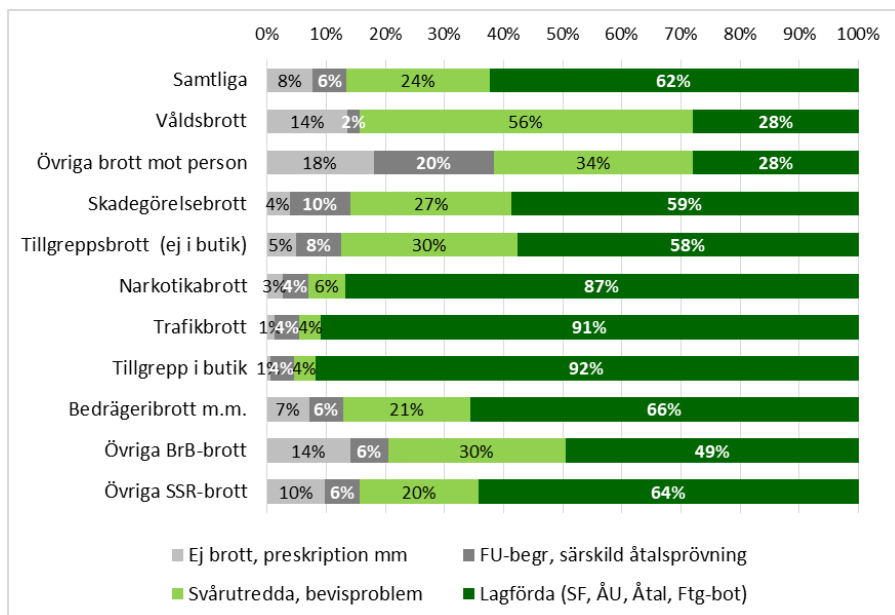
Figur 7. Uppläringsbarhet, procentuell fördelning av beslut på misstankar hos åklagare 2017–2019

Av samtliga åklagarbeslut 2019 avsåg 14 procent beslut som innebär att brottsmisstanken inte kan eller bör utredas (ej brott, preskription m.m. och förundersökningsbegränsning, särskild åtalsprövning). Knappt en fjärdedel (24 %) lades ned av andra skäl, främst på grund av bevisproblem. Det innebär vanligen att det inte gått att bevisa att den eller de som varit misstänkta

har gjort sig skyldiga till brottet och att en fortsatt utredning inte bedöms kunna förändra bevisläget och leda till fällande dom. Lagföringsbesluten utgjorde 62 procent. Denna fördelning har varit relativt stabil över tid, främst påverkad av enstaka omfattande bedrägeribrottsärenden med många brottsmisstankar vissa år.

Figur 8. Uppklaringsbarhet, procentuell fördelning på misstankar hos åklagare, per brottskategori 2019

Som framgår av figur 8 skiljer sig fördelningen mellan dessa olika kategorier av beslut påtagligt mellan olika brottstyper. Även om lagföringsandelen ligger på samma nivå för olika brottstyper kan fördelningen mellan de olika beslutstyperna skilja sig åt. Det framgår tydligt vid jämförelse mellan grupperna våldsbrott och övriga brott mot person som båda har en lagföringsandel på knappt 30 procent. För den sistnämnda gruppen är det klart vanligare att brottsmisstanken avslutats med ett beslut som innebär att misstanken inte kan eller bör utredas vidare, medan våldsbrotten oftare avslutas på grund av svårigheter med bevisning. Skillnaden i exemplet beror till stor del på att brottskategorin övriga brott mot person i hög grad består av ärekränkingsbrott och andra brott som bara under särskilda förutsättningar faller under allmänt åtal.

Lagföringsbeslut utgör drygt 60 procent av åklagarnas beslut

Totalt sett minskade andelen lagföringsbeslut, ställt i relation till antalet brottsmisstankar med åklagarbeslut, med 0,8 procentenheter under 2019 jämfört med året innan (från 63 till 62 procent). Skillnaderna mellan åren i respektive brottskategori är små, på sin höjd omkring en procentenhet, med undantag för kategorierna skadegörelsebrott (+ 2,1 procentenheter) och bedrägeribrott m.m. (- 4,0 procentenheter). Skadegörelsebrott är en liten kategori hos åklagare och ökningen påverkar totalsiffrorna väldigt lite. Lagföringsandelen för bedrägeribrott var ovanligt hög 2018 vilket också bidrog till den högre lagföringsandelen totalt sett det året.

Lagföringsandelen varierade mellan 58 och 67 procent för de olika åklagarområdena 2019. Den minskade i alla åklagarområden utom ett.

Utfallet påverkas av flera faktorer som inte nödvändigtvis handlar om förmågan att samla bevisning till stöd för åtal eller annan lagföring. Inte minst påverkas den statistiska lagföringsnivån av ärendesammansättningen. I vissa brottskategorier lagförs nio av tio brottsmisstankar (se figur 8). Det är fråga om enkla brott som utreds av polis och redovisas som färdiga utredningar. I andra brottskategorier lagförs knappt tre av tio brottsmisstankar. Redan små förändringar av

ärendesammansättningen påverkar därför den totala lagföringsnivån, även om lagföringsandelen för de enskilda brottskategorierna är oförändrad.

Handläggningstider

- Inom polisen minskade medelgenomströmningstiderna för ärenden redovisade till åklagare från 122 till 120 dagar. För brottsmisstankar i åklagarledda utredningar ökade dock genomströmningstiderna.
- Inom Åklagarmyndigheten ökade beslutstiden från 17 till 19 dagar.

Medelgenomströmningstiden varierar i myndigheterna

Medelgenomströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare minskade från 122 till 120 dagar, jämfört med 2018. Dock finns en stor variation mellan brottskategorierna. De största förändringarna skedde inom bedrägeribrott m.m. (- 27 dagar), övriga brott mot person (- 13 dagar) och tillgreppsbrott (exkl. i butik) (+ 9 dagar).

För de brottsmisstankar som ingår i åklagarledda förundersökningar fortsatte genomströmningstiderna, dvs. tiden från inkommen brottsmisstanke till Åklagarmyndigheten till beslut, att öka det senaste året. Genomströmningstiden har stigit från i genomsnitt 133 dagar till 141 dagar.

Medelgenomströmningstiden för avslutade ärenden och ärenden där förundersökning inletts var oförändrad respektive ökade jämfört med 2018. Detta beror på att beslut inte fattats lika snabbt om att avsluta ärenden där förundersökning inte inletts och där förundersökning inletts, men där ärendet lagts ned.

Tabell 2. Medelgenomströmningstider inom Polismyndigheten för avslutade ärenden, ärenden där förundersökning inletts och ärenden redovisade till åklagare, 2017–2019

Medelgenomströmningstid	Antal dagar		
	2017	2018	2019
Avslutade ärenden	44	42	42
Ärenden där förundersökning inletts	98	97	100
Ärenden redovisade till åklagare	121	122	120

Beslutstiden, dvs. tiden från att ett färdigt beslutsunderlag kommer in till åklagare fram till beslut, förfogar åklagarna till största delen själva över. Tiden kan läggas till Polismyndighetens medelgenomströmningstid för att få en mer komplett bild av genomströmningstiden för hela processen utredning och lagföring. Den genomsnittliga beslutstiden vid Åklagarmyndigheten ökade under 2019, från 17 till 19 dagar. Vid åklagarområdena varierade beslutstiden mellan 15 och 25 dagar.

För brottstyper där beslutsunderlaget generellt sett utgörs av mer omfattande utredningar, exempelvis bedrägeribrott m.m. och brott mot person, är beslutstiderna något längre, medan de för enklare ärenden som trafikbrott och butikstillgrepp är kortare. För hälften av alla brottsmisstankar är beslutstiden fem dagar eller kortare.

Allmänhetens förtroende och bemötandet av brottsutsatta

Det är viktigt att de som utsatts för brott upplever att de har fått ett professionellt bemötande av polis och åklagare, inte minst för förtroendet för vår verksamhet och därmed för benägenheten att anmäla brott och delta i brottsutredningar som leder till att brott kan klaras upp. Nationella trygghetsundersökningen⁹ (NTU) ger underlag för att följa utvecklingen inom trygghet och förtroende, med geografisk jämförbarhet och jämförbarhet över tid. Undersökningens frågeområden har direkt koppling till de övergripande kriminalpolitiska målen om ökad trygghet och minskad brottslighet, och undersökningen är också en viktig del i ett utökat medborgarperspektiv.

- 52 respektive 39 procent uppgav att de hade stort förtroende för polis och åklagares sätt att bedriva sitt arbete, vilket är en ökning sedan föregående år.
- 45 procent av de brottsutsatta hade en positiv erfarenhet av polisens arbete (+ 1 procentenhet).
- 42 procent hade positiva erfarenheter av kontakten med åklagare (+ 1 procentenhet).

Ökat förtroende från allmänheten

Lite mindre än hälften (48 procent) av befolkningen (16–84 år) uppgav ett stort förtroende för rättsväsendet som helhet. Det är omkring samma nivå som året innan. Det är en större andel kvinnor än män som har stort förtroende för rättsväsendet som helhet, och så har det sett ut vid varje mätning sedan 2007.¹⁰

I undersökningen som avser 2019 uppgav 52 procent att de har stort förtroende för polisen sätt att bedriva sitt arbete, vilket är en ökning jämfört med 2018 då andelen var 49 procent. Även förtroendet för åklagarna har ökat. Vid undersökningen 2019 uppgav 39 procent att de har stort förtroende för åklagarens sätt att bedriva sitt arbete. Motsvarande andel 2018 var 36 procent.¹¹

Ökat positivt bemötande mot brottsutsatta

NTU 2019 visar att 45 procent av de som varit i kontakt med polisen under de senaste tre åren på grund av utsatthet för brott hade en positiv erfarenhet av polisens arbete. Det är en liten ökning sedan föregående mätning då andelen var 44 procent. Vid en jämförelse mellan brott med respektive utan inslag av hot eller våld ligger andelen med positiva erfarenheter på ungefär samma nivå. Kvinnor har sammantaget positiva erfarenheter av polisen i större utsträckning än män (48 respektive 42 %). Sett till ålder är andelen med positiva erfarenheter störst bland äldre, och en jämförelse mellan olika grupper visar att positiva erfarenheter av polisen är vanligast bland ensamstående med barn, medan minst andel återfinns bland svenskfödda med båda föräldrarna utrikesfödda och bland personer med som högst förgymnasial utbildning.¹²

Resultaten för 2019 visar att drygt två femtedelar av de tillfrågade (42 %) har positiva (mycket eller ganska) erfarenheter av kontakten med åklagaren, vilket är på ungefär samma nivå som 2018 (41 %). Bland män uppger 40 procent att de har positiva erfarenheter av kontakten med åklagaren, vilket är en liten ökning från 2018 då andelen var 38 procent. Sett till kvinnor är andelen med

⁹ I redovisningen anges, om inget annat uppges, andelen som i ganska/mycket hög grad instämmer i påståendet, sammanfattat som stort förtroende, otrygga, utsatta för brott m.m.

¹⁰ Brottsförebyggande rådet (Brå) 2019:11 *Nationella trygghetsundersökningen 2019 – om utsatthet, otrygghet och förtroende*, s. 168.

¹¹ Brottsförebyggande rådet (Brå) 2019:11 *Nationella trygghetsundersökningen 2019 – om utsatthet, otrygghet och förtroende*, s. 212.

¹² Brottsförebyggande rådet (Brå) 2019:11 *Nationella trygghetsundersökningen 2019 – om utsatthet, otrygghet och förtroende*, s. 212.

positiva erfarenheter 45 procent, vilket innebär att den har ökat något sedan 2018, då andelen var 43 procent.¹³

När det kommer till olika delar av polisens arbete är de brottsutsatta mest nöjda med polisens bemötande och tillgänglighet (54 respektive 48 %), men mindre nöjda med informationen om ärendet och med polisens effektivitet (34 respektive 19 %). Vid en jämförelse mellan brott med respektive utan inslag av hot eller våld, är andelen nöjda oftast större när händelsen inte har innehållit hot eller våld. Undantaget är frågan om polisens effektivitet, där andelen nöjda är större när brottet har innehållit hot eller våld. Kvinnor är nöjda i större utsträckning än män, vilket gäller alla fyra områden av polisens arbete som efterfrågas i NTU.¹⁴

¹³ Brottsförebyggande rådet (Brå) 2019:11 *Nationella trygghetsundersökningen 2019 – om utsatthet, otrygghet och förtroende*, s. 235–236.

¹⁴ Brottsförebyggande rådet (Brå) 2019:11 *Nationella trygghetsundersökningen 2019 – om utsatthet, otrygghet och förtroend*, s. 212.

Särskilt om vissa områden

Vissa områden framhålls i uppdraget. Särskild uppmärksamhet ska läggas på att analysera och beskriva utvecklingen gällande utredningar av

- sexualbrott (inklusive våldtäkter),
- brott mot barn samt
- brott i nära relation.

Myndigheterna ska även beskriva vilka åtgärder som vidtas för att öka förutsättningarna för upplärning av brott med hedersmotiv.

Av rapporten ska också framgå hur förmågan att återta utbyte av brott och brottslig verksamhet (brottsutbyte) har utvecklats.

- Antalet ärenden som kom in till polisen om sexualbrott och brott mot barn ökade 2019 jämfört med 2018.
- Fler personer lagfördes för både sexualbrott och brott mot barn 2019 än 2018.
- Medelgenomströmningstiden ökade för både sexualbrott och brott mot barn.
- För dessa brottstyper har myndigheterna fäst stor uppmärksamhet vid att utveckla och tillämpa metoder som skapar bästa möjliga förutsättningar för lagföring. Brott mot barn ställer alldeles särskilda krav på en välfungerande samverkan mellan många aktörer.
- För sexualbrott och brott mot barn har balanserna över tid ökat mer än inflödet, vilket indikerar en otillräcklig kapacitet att hantera inflödet. Dock förväntas kapaciteten öka i takt med satsningen avseende särskilt utsatta brottsoffer.
- Det gjordes påtagligt fler finansiella utredningar och antalet ärenden med yrkanden om att förverka utbyte av brott ökade till nära 850.
- Myndigheternas arbete med att återta vinster av brott utvecklades, men det finns potential för ytterligare förbättringar.

Samverkansområdena sexualbrott och brott mot barn överlappar varandra vid vissa brott. Det vill säga att ärenden som ingår i sexualbrott även ingår i kategorin brott mot barn om sexualbrotten är begångna mot barn.

På grund av stora revideringar av brottskoder, där flera olika brott delas upp i olika relationskoder, går det inte att redovisa någon uppföljning av brott i nära relation i den här rapporten. En revidering av brottskoder gjordes både 1 januari och 1 juli 2019 och då tillkom bland annat brott som förut inte fanns uppdelade på om de avsåg brott i nära relation eller inte. Det förekom också avvikelser i brottskodningen av anmälda brott, exempelvis att en parrelation kodades som *övrig familj*. Sammantaget gör detta det omöjligt att både redovisa ett helt år och att göra någon jämförelse bakåt i tiden. Först 2021 har vi ett helt år för denna brottskodsgrupp.

Sexualbrott

Sexualbrott, som är ett prioriterat område, är en gemensam benämning på brott mot en persons sexuella integritet, som våldtäkt, sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande och sexuellt ofredande. Under 2019 gällde många anmälningar om fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot kvinna och flickor under 15 år, sexuellt ofredande mot kvinnor över 18 år och flickor under 15 år samt utnyttjande/grovt utnyttjande av barn för sexuell posering.

Tabell 3. Övergripande resultatmått för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten 2015–2019 avseende sexualbrott

							Förändring
	(Källa)	2015	2016	2017	2018	2019	2018–2019
Inkomna ärenden till polisen	(P)	12 128	13 611	14 765	14 759	15 492	5,0%
Antal ärenden redovisade till åklagare	(P)	2 026	2 036	2 141	2 584	2 661	3,0%
Utredningsandel (andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden)	(P)	18,8%	17,9%	16,9%	19,3%	19,6%	0,3 %-enheter
Antal öppna ärenden totalt (både åklagar- och polisledda FU)	(P)	3 247	3 946	4 605	4 652	4 873	4,8%
Antal lagföringsbeslut av åklagare ¹	(ÅM)	3 706	3 434	3 122	4 966	3 875	-22%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföringsbeslut ¹	(ÅM)	38,0%	35,5%	30,5%	39,2%	30,8%	-8,3 %-enheter
Antal personer med lagföringsbeslut ¹	(ÅM)	1 218	1 253	1 385	1 506	1 717	14%
Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare	(P)	168	159	175	172	181	9 dagar
Genomströmningstid (från färdigt fu-protokoll till åklagarbeslut)	(ÅM)	16	15	16	23	23	0 dagar

¹ Med lagföring och lagföringsbeslut avses åklagares beslut om åtal, straffreläggande, åtalsunderlåtelse och företagsbot.

Under 2019 ökade antalet inkomna ärenden till polisen avseende sexualbrott (+ 5 %). Samtidigt ökade antalet ärenden polisen redovisade till åklagare (+ 3 %). Av alla ärenden där polisen beslutade att inleda förundersökning redovisades 19,6 procent till åklagare (utredningsandel), vilket är en marginell ökning jämfört med året innan. Antalet öppna ärenden ökade jämfört med året innan. Över en femårsperiod har balanserna ökat mer än inflödet, vilket indikerar en otillräcklig kapacitet att hantera inflödet.

Antalet personer som lagförts för sexualbrott har ökat under hela femårsperioden 2015–2019, det senaste året med 14 procent (+ 211 personer). Antalet lagförda personer ökade för fem åklagarområden och för de två andra var det en marginell minskning.

Antalet lagföringsbeslut minskade (- 1 091, -22 %) i sådan omfattning att också andelen brottsmisstankar som ledde till lagföring minskade påtagligt (- 8,3 procentenheter). Under 2018 var antalet lagföringsbeslut emellertid ovanligt högt vilket var kopplat till enstaka ärenden med flera hundra brottsmisstankar. I lagföringsstatistiken under 2019 förekom inte ärenden av motsvarande storlek.

Vad gäller lagföringen kan konstateras att bevissvårigheterna beträffande denna brottstyp inte sällan leder till att förundersökningen avseende en stor del av brottsmisstankarna läggs ned. Att antalet lagförda personer har ökat de senaste åren är därför positivt.

Sexualbrott är ofta svåra att utreda, vilket kan leda till långa utredningstider. Under 2019 ökade medelgenomströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare från 172 till 181 dagar, samtidigt som antalet öppna ärenden ökade (+ 4,8 %). Beslutstiden hos åklagare var kvar på samma nivå som

2018, 23 dagar. Polis och åklagare behöver fortsätta arbetet för att minska genomströmningstiderna för att öka kvaliteten på utredningarna och förbättra möjligheten att lagföra.

Brott mot barn

Brott mot barn kan i många, men inte alla, fall identifieras via brottskoder. Statistiken här omfattar i huvudsak misshandel, olaga hot och ofredande, sexualbrott, fridskränkingsbrott och rån, där brottsoffret är under 18 år. Det är alltså brott där utredningen ska bedrivas med särskild skyndsamhet (särskild frist) enligt 2 a § förundersökningskungörelsen (1947:948).

Tabell 4. Övergripande resultatmått för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten 2015–2019 avseende brott mot barn

							Förändring
	(Källa)	2015	2016	2017	2018	2019	2018–2019
Inkomna ärenden till polisen	(P)	29 634	34 342	34 801	34 930	37 890	8,5%
Antal ärenden redovisade till åklagare	(P)	4 320	4 396	4 299	4 620	4 676	1,2%
Utredningsandel (andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden)	(P)	18,2%	16,2%	15,1%	16,3%	16,6%	0,3%
Antal öppna ärenden totalt (både åklagar- och polisleda FU)	(P)	6 081	7 362	7 607	7 583	8 209	8,3%
Antal lagföringsbeslut av åklagare ¹	(ÅM)	6 655	6 322	6 044	7 696	6 430	-16,5%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföringsbeslut ¹	(ÅM)	27,5%	25,3%	24,1%	27,5%	22,8%	-4,7 %-enheter
Antal personer med lagföringsbeslut ¹	(ÅM)	3 319	3 268	3 312	3 351	3 541	5,7%
Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare	(P)	143	139	152	160	168	8 dagar
Genomströmningstid (från färdigt fu-protokoll till åklagarbeslut)	(ÅM)	14	14	14	20	21	1 dag

¹ Med lagföring och lagföringsbeslut avses åklagares beslut om åtal, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse och företagsbot.

Under 2019 ökade antalet inkomna ärenden till polisen med 8,5 procent. Av alla ärenden som polisen beslutade att inleda förundersökning i redovisades 16,6 procent till åklagare, vilket är en marginell ökning jämfört med 2018.

Antalet personer med lagföringsbeslut ökade jämfört med 2018 (+ 5,7 %). Antalet och andelen lagföringsbeslut minskade däremot påtagligt. Dessa lagföringsmått avser antal beslut (ett beslut per brottsmisstanke) och minskningarna kan delvis förklaras av samma ärenden som nämndes rörande sexualbrott eftersom ärendena avsåg unga målsägande.

Under 2019 ökade medelgenomströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare från 160 till 168 dagar, samtidigt som antalet öppna ärenden ökade (+ 8,3 %) och var ca 8 200 vid årsskiftet. Likt sexualbrott ökade antalet öppna ärenden jämfört med året innan. Över en femårsperiod har balanserna ökat mer än inflödet, vilket indikerar en otillräcklig kapacitet att hantera inflödet.

Beslutstiden hos åklagare var i genomsnitt 21 dagar under 2019, en ökning med 1 dag sedan året innan. De ovanligt långa beslutstiderna de senaste åren beror till stor del på enskilda ärenden där även utredningstid till viss del kommit att ingå. För hälften av alla brottsmisstankar är beslutstiden sju dagar eller kortare.

Genom att införa en särskild frist inom vilken brott mot barn som huvudregel ska utredas har lagstiftaren tydligt pekat på vikten av att sådana brott utreds effektivt. Polis och åklagare fortsätter arbetet för att minska genomströmningstiderna.

Det är givetvis viktigt att det finns en god förmåga att klara upp brott, något som är en särskild utmaning då brott mot barn ofta är förknippade med bevissvårigheter. Att antalet personer med lagföringsbeslut har ökat är därför positivt, även om antalet och andelen lagföringsbeslut har minskat. Den sammantagna bilden är emellertid att det är fortsatt angeläget för polis och åklagare att ha ett gemensamt fokus på förmågan att klara upp brott mot barn och att utredningarna ska bedrivas effektivt.

Brott med hedersmotiv

Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens gemensamma åtgärder

Under 2019 utvecklade båda myndigheterna nya arbetsstödande material för arbetet mot hedersrelaterad brottslighet. Polismyndighetens metodstöd och Åklagarmyndighetens handbok har arbetats fram i nära dialog mellan myndigheterna utifrån en ny gemensam definition av begreppet hedersrelaterad brottslighet.¹⁵ Syftet är att öka kunskapen hos de poliser och åklagare som jobbar operativt och därmed kunna leda till att fler brott med hedersmotiv identifieras, vilket är en förutsättning för att rätt åtgärder ska vidtas under utredningen och skyddsarbetet med de utsatta. Allt detta samlat kan förväntas leda till ökad uppkläring av hedersrelaterad brottslighet.

Övriga åtgärder inom respektive myndighet

En hedersmarkering i polisens utredningsstöd Durtvå. Den 3 september 2019 infördes en hedersmarkering i Durtvå. Markeringen fylls initialt i av den person som vid granskning av en anmälan fattar misstanke om hedersmotiv. Syftet med markeringen är att tidigt identifiera brotten så att rätt åtgärder kan vidtas initialt, under den fortsatta utredningen samt i skyddsarbetet med de utsatta. Detta förväntas på sikt leda till ökad uppkläring av brott med hedersmotiv. Hedersmarkeringen ska på lämpligt sätt kommuniceras med åklagaren när ärendet överlämnas dit.

Kompetenshöjande insats om hedersrelaterad brottslighet. Hösten 2019 påbörjades en kompetenshöjande insats för förundersökningsledare och andra beslutsfattare inom Polismyndigheten. Utvecklingscentrum Mitt vid nationella operativa avdelningen genomför insatsen tillsammans med Länsstyrelsen Östergötlands nationella kompetensteam. Samtliga polisregioner kommer att besökas under en dag. Insatsen avslutas i mars 2020 med ett uppsamlingsheat som vänder sig till samtliga polisregioner.

Polismyndighetens nationella kompetensnätverk mot hedersrelaterad brottslighet.

Polismyndigheten har sedan hösten 2017 ett nationellt kompetensnätverk mot hedersrelaterad brottslighet. Nätverket består av kontaktpersoner från varje polisområde samt representanter från nationella operativa avdelningen. Under 2019 genomfördes två seminarier för kompetensnätverket. Seminarierna syftade till att möjliggöra erfarenhetsutbyte och höja kompetensen hos kontaktpersonerna för att dessa ska kunna utgöra ett stöd för och sprida kunskap bland medarbetarna.

Metodstöd för åklagare. Utöver handboken tog Åklagarmyndigheten under 2019 fram ett enkelt metodstöd om hedersrelaterad brottslighet och det kommer att publiceras på Åklagarmyndighetens intranät i början av 2020. Syftet med metodstödet är att operativa åklagare, i synnerhet jouråklagare, snabbt och översiktligt ska få en ingång till hedersrelaterad brottslighet och kunna skriva lämpliga direktiv och fatta beslut.

Erfarenhetsseminarium och ämnesspecialist. Åklagarmyndigheten beslutade i december 2019 att ett erfarenhetsseminarium angående hedersrelaterad brottslighet ska genomföras under 2020. Utöver att ge utrymme till erfarenhets- och kunskapsutbyte syftar seminariet till att initiera ett nätverk för åklagare som jobbar med hedersrelaterad brottslighet. Det beslutades även att det ska inrättas en tjänst som ämnesspecialist med inriktning på hedersrelaterad brottslighet. I uppdraget som ämnesspecialist ingår att bidra till rättslig utveckling inom Åklagarmyndigheten och vara en länk mellan operativ verksamhet och de olika rättsliga funktionerna.

¹⁵ Den gemensamma definitionen är att hedersrelaterad brottslighet är brott som helt eller delvis begåtts för att bevara eller återupprätta en persons eller familjs, släkts eller annan liknande grups anseende utifrån en föreställning om heder.

Brottsutbyte

Tabell 5. Övergripande resultatmått avseende arbetet med återtagande av brottsutbyte, 2015–2019

							Förändring
	(Källa)	2015	2016	2017	2018	2019	2018–2019
Antal ärenden med förverkandeyrkanden ¹	(ÅM)	444	518	607	797	848	6,4%
Antalet yrkanden om förverkanden ¹	(ÅM)	1 157	1 202	971	1 197	1 402	17,1%
Yrkanden om förverkanden i belopp, Mnkr ¹	(ÅM)	112	70	377	60	134	123,3%
Finansiella utredningar ²	(ÅM)	478	485	569	893	1 181	32,3%

¹ Uppdaterat från 2016 så att även yrkanden med hänvisning till penningtvättslagen ingår i underlaget

² För 2015–2017 redovisas antalet förenklade tillgångsutredningar. Begreppet finansiella utredningar innebär en något utvidgad definition, men skillnaden bedöms vara marginell varför tidigare års siffror används som referens.

Möjligheterna till ekonomisk vinning är en av de främsta drivkrafterna bakom en stor del av brottsligheten i samhället. Genom arbetet med att återföra utbyte av brott i samband med utredning och lagföring kan drivkrafterna att begå brott minskas.

Brottsvinster kan angripas på flera olika sätt. Det kan vara fråga om förverkande av utbyte av ett brott eller förverkande av utbyte från brottslig verksamhet (utvidgat förverkande). Det kan också vara åtgärder enligt penningtvättsbrottslagen, företagsbot och påförande av tull eller skatt i samband med utredning och lagföring av tull- eller skattebrott. Även skadestånd kan fungera som ett rättsligt verktyg för att motverka ekonomiska fördelar av brott. Kvarstad, förvar, beslag och penningbeslag är de straffprocessuella tvångsmedel som kan användas för att säkra skadestånd, framtida förverkanden och andra betalningsförpliktelser såsom böter och företagsbot.

Det finns i dagsläget ingen samlad statistik över skadestånd kopplat till brottsutbyte. Statistik över brottsutbytesarbetet och dess resultat kan främst fås genom Åklagarmyndighetens uppföljning av bland annat förverkanden och finansiella utredningar. Under året registrerades yrkanden om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet i 848 ärenden, vilket är en ökning med 6,4 procent sedan året innan.

I vissa ärenden finns ett stort antal förverkandeyrkanden registrerade, och vissa enskilda ärenden har yrkanden om många miljoner kronor. Det gör att både det sammanlagda antalet yrkanden och beloppssumman kan variera stort mellan åren. Mellan 2018 och 2019 steg beloppssumman kraftigt, men den var ändå betydligt lägre än summan för 2017 då det i ett ärende framställdes ett yrkande på närmare 300 miljoner kronor. I syfte att tydligare se utvecklingen har Åklagarmyndigheten i sin uppföljning gått över till att främst följa antalet ärenden där förverkandeyrkanden förekommer.

En finansiell utredning görs beträffande den misstänkta personen och personens närstående. Den består av att leta efter tillgångar och utreda ekonomiska förhållanden. Under 2019 genomfördes 1 181 finansiella utredningar, antingen av åklagarrevisorer eller av tillgångsutredare hos polisen enligt åklagares direktiv. Det är en ökning med över 30 procent jämfört med 2018.

Även om den tillgängliga statistiken visar en positiv utveckling för arbetet med att återta brottsutbyte bör det finnas potential för ytterligare förbättringar. För att polis och åklagare ska bli mer effektiva krävs en bred kunskap och erfarenhet om dessa frågor inom myndigheterna. Det krävs även en väl utvecklad samverkan med andra myndigheter som Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Ett exempel på sådan samverkan är samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Förutom

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ingår representanter från flera av rättsväsendets myndigheter samt för exempelvis Skatteverket och tre länsstyrelser.

Det finns även utrymme för förbättringar av uppföljningen på området. Åklagarmyndigheten inledde under året ett it-utvecklingsarbete för att förbättra möjligheterna till uppföljning av brottsutbyte. I detta ingår utbyte av brott som återförs till målsäganden genom skadeståndsanspråk.

Både under åklagarnas grundutbildning och under olika vidareutbildningar behandlas frågor om förverkande av brottsutbyte och hur det ska säkras under en förundersökning. En nationell utbildningsinsats inom brottsutbyte och penningtvätt genomfördes under 2017–2018. Insatsen följdes upp och utvärderades under 2019. Utvärderingen visade att efter utbildningsinsatsen ökade både antalet yrkanden om förverkanden och antalet åklagarärenden med ett eller flera förverkandeyrkanden.

Bilaga 1 – Verksamhetsutfall per brottskategori

Polismyndigheten nationellt

Brottskategorier	Antal inkomna ärenden			Förändring %	Antal bearbetade ärenden			Förändring %	Antal ärenden redovisade till åklagare			Förändring %
	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019
Våldsbrott	125 677	124 870	125 834	0,8%	110 476	108 774	106 971	-1,7%	18 528	18 594	18 729	0,7%
Övriga brott mot person	89 261	87 527	89 664	2,4%	50 532	49 426	43 876	-11,2%	4 655	5 303	5 096	-3,9%
Skadegörelsebrott	163 687	173 168	189 289	9,3%	18 375	16 475	15 767	-4,3%	3 314	3 195	2 912	-8,9%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	406 333	369 492	358 955	-2,9%	92 097	80 418	70 546	-12,3%	8 351	8 269	7 421	-10,3%
Narkotikabrott	55 395	60 412	66 013	9,3%	54 082	59 814	65 520	9,5%	32 111	35 260	37 859	7,4%
Trafikbrott	148 691	153 609	159 669	3,9%	79 014	81 089	80 672	-0,5%	41 255	43 624	43 081	-1,2%
Tillgrepp i butik	42 184	38 800	40 267	3,8%	34 325	31 789	30 372	-4,5%	20 361	18 775	17 458	-7,0%
Bedrägeribrott m.m. ¹	146 705	165 647	156 264	-5,7%	66 255	66 382	65 085	-2,0%	8 987	9 359	10 443	11,6%
Övriga BrB-brott	39 836	40 052	41 582	3,8%	26 638	27 241	26 530	-2,6%	4 641	4 990	5 356	7,3%
Övriga SSR-brott	31 385	33 805	35 821	6,0%	22 253	23 209	23 603	1,7%	7 616	7 983	8 165	2,3%
Totalt	1 249 154	1 247 382	1 263 358	1,3%	554 047	544 617	528 942	-2,9%	149 819	155 352	156 520	0,8%

Brottskategorier	Utredningsandel (andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade)			Förändring %	Förundersökningsandel (andel ärenden med inledd FU av avslutade ärenden)			Förändring %	Medelgenomströmningstid för ärenden redovisade till åklagare			Förändring i dagar
	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019
Våldsbrott	16,8%	17,1%	17,5%	0,4%	86,8%	86,0%	83,3%	-2,7%	164	168	173	6
Övriga brott mot person	9,2%	10,7%	11,6%	0,9%	56,3%	55,6%	48,5%	-7,1%	175	201	188	-13
Skadegörelsebrott	18,0%	19,4%	18,5%	-0,9%	11,2%	9,5%	8,3%	-1,2%	164	161	168	7
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	9,1%	10,3%	10,5%	0,2%	22,4%	21,4%	19,4%	-2,0%	142	142	151	9
Narkotikabrott	59,4%	58,9%	57,8%	-1,2%	98,6%	98,4%	98,1%	-0,3%	104	102	97	-5
Trafikbrott	52,2%	53,8%	53,4%	-0,4%	52,3%	52,0%	49,3%	-2,7%	83	79	75	-4
Tillgrepp i butik	59,3%	59,1%	57,5%	-1,6%	79,4%	79,6%	73,6%	-6,0%	64	62	59	-3
Bedrägeribrott m.m. ¹	13,6%	14,1%	16,0%	1,9%	44,4%	40,6%	42,5%	1,8%	267	307	280	-27
Övriga BrB-brott	17,4%	18,3%	20,2%	1,9%	67,7%	66,8%	63,3%	-3,5%	196	207	203	-4
Övriga SSR-brott	34,2%	34,4%	34,6%	0,2%	69,6%	67,6%	65,0%	-2,6%	159	120	122	1
Totalt	27,0%	28,5%	29,6%	1,1%	43,9%	43,2%	41,5%	-1,7%	121	122	120	-2

Brottskategorier	Antal nedlagda ärenden			Förändring %	Lagföringskvot (andel positiva lagföringsbeslut där FU letts av polis eller åklagare av beslutade brottsmisstankar)			Förändring %	Öppna ärenden total			Förändring %
	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019
Våldsbrott	109 097	107 917	109 417	1,4%	86,8%	87,9%	86,9%	-1,0%	34 641	34 644	33 811	-2,4%
Övriga brott mot person	85 100	83 518	85 179	2,0%	83,3%	85,5%	84,4%	-1,1%	12 899	12 273	12 407	1,1%
Skadegörelsebrott	161 617	171 268	187 279	9,3%	84,5%	83,8%	86,2%	2,4%	4 450	3 936	3 999	1,6%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	404 191	368 505	356 796	-3,2%	88,0%	88,8%	87,4%	-1,4%	16 638	13 671	12 544	-8,2%
Narkotikabrott	22 966	25 862	29 282	13,2%	96,5%	96,5%	97,0%	0,5%	14 237	14 576	14 495	-0,6%
Trafikbrott	104 227	107 421	114 534	6,6%	94,9%	95,6%	96,0%	0,4%	18 375	17 528	15 124	-13,7%
Tillgrepp i butik	23 270	21 568	24 079	11,6%	97,0%	97,4%	97,6%	0,2%	6 655	5 977	5 375	-10,1%
Bedrägeribrott m.m. ¹	140 367	154 214	143 114	-7,2%	86,9%	89,8%	88,6%	-1,2%	26 317	30 680	35 637	16,2%
Övriga BrB-brott	34 481	33 862	33 297	-1,7%	86,4%	90,2%	88,6%	-1,6%	11 347	11 034	11 163	1,2%
Övriga SSR-brott	24 240	26 127	28 006	7,2%	92,1%	93,7%	93,2%	-0,5%	8 706	8 556	8 391	-1,9%
Totalt	1 109 556	1 100 262	1 110 983	1,0%	92,2%	93,1%	92,9%	-0,2%	154 265	152 875	152 946	0,0%

¹ I bedrägeribrott m.m. ingår även ekonomiska brott.

Åklagarmyndigheten nationellt

Brottskategorier	Antal inkomna brottsmisstankar			Förändring %	Antal beslut			Förändring %
	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019
Våldsbrott	88 663	91 976	94 334	2,6%	75 409	79 414	81 674	2,8%
Övriga brott mot person	37 165	36 857	37 483	1,7%	30 614	30 940	30 950	0,0%
Skadegörelsebrott	8 618	8 694	8 229	-5,3%	7 056	6 876	6 836	-0,6%
Tillgreppsbrott (ej i butik)	21 933	20 617	18 523	-10,2%	15 825	15 990	14 413	-9,9%
Narkotikabrott	72 554	76 555	77 909	1,8%	61 175	63 788	65 307	2,4%
Trafikbrott	66 950	68 307	67 445	-1,3%	61 868	64 444	63 948	-0,8%
Tillgrepp i butik	26 757	24 750	22 696	-8,3%	24 528	22 925	20 959	-8,6%
Bedrägeribrott m.m. ¹	47 510	53 763	52 840	-1,7%	37 098	41 579	46 824	12,6%
Övriga BrB-brott	23 651	23 755	25 092	5,6%	18 390	20 511	21 763	6,1%
Övriga SSR-brott	28 651	31 952	32 166	0,7%	24 483	25 703	26 931	4,8%
Summa	422 452	437 226	436 717	-0,1%	356 446	372 170	379 605	2,0%

Brottskategorier	Antal lagföringsbeslut			Förändring %	Andel lagföringsbeslut av totalt antal brottsmisstankar med beslut			Förändring %-enheter
	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019
Våldsbrott	22 197	22 847	22 874	0,1%	29%	29%	28%	-0,8%
Övriga brott mot person	8 115	8 720	8 654	-0,8%	27%	28%	28%	-0,2%
Skadegörelsebrott	3 826	3 886	4 010	3,2%	54%	57%	59%	2,1%
Tillgreppsbrott (ej i butik)	8 963	9 231	8 318	-9,9%	57%	58%	58%	0,0%
Narkotikabrott	52 943	55 257	56 673	2,6%	87%	87%	87%	0,2%
Trafikbrott	55 323	58 204	58 102	-0,2%	89%	90%	91%	0,5%
Tillgrepp i butik	22 178	20 922	19 249	-8,0%	90%	91%	92%	0,6%
Bedrägeribrott m.m. ¹	24 285	28 967	30 765	6,2%	65%	70%	66%	-4,0%
Övriga BrB-brott	8 471	10 371	10 753	3,7%	46%	51%	49%	-1,2%
Övriga SSR-brott	15 327	16 750	17 310	3,3%	63%	65%	64%	-0,9%
Summa	221 628	235 155	236 708	0,7%	62%	63%	62%	-0,8%

Brottskategorier	Genomströmningstid (från inkommen anmälan till åklagare till åklagarbeslut, åklagarledda)			Förändring i dagar	Beslutstid (från färdigt fu-protokoll till åklagarbeslut)			Förändring i dagar
	2017	2018	2019	2018–2019	2017	2018	2019	2018–2019
Våldsbrott	102	107	113	6	14	16	18	2
Övriga brott mot person	103	108	117	9	23	26	30	4
Skadegörelsebrott	135	103	135	32	15	21	23	2
Tillgreppsbrott (ej i butik)	87	92	103	11	15	18	19	1
Narkotikabrott	113	123	124	1	13	14	14	0
Trafikbrott	66	82	84	2	11	10	11	1
Tillgrepp i butik	36	40	36	-4	9	10	11	1
Bedrägeribrott m.m. ¹	205	226	258	32	34	33	46	13
Övriga BrB-brott	142	177	169	-8	23	24	23	-1
Övriga SSR-brott	194	198	177	-21	15	18	17	-1
Summa	122	133	141	8	16	17	19	2

¹ I bedrägeribrott m.m. ingår även ekonomiska brott.

Bilaga 2 – Metoder och definitioner av centrala begrepp och resultat

Genomförande och metoder

Projektets arbetsformer och organisation

En arbetsgrupp med representanter från båda myndigheterna har genomfört uppdraget. Polismyndigheten representerades av medarbetare från ekonomiavdelningen och nationella operativa avdelningen (Noa). Åklagarmyndigheten representerades av medarbetare från ekonomiavdelningen och överåklagaren för samordning och analys. Respektive myndighet har haft ansvaret för texter och statistik inom sitt ansvarsområde.

Metoder

För redovisningen av resultatutvecklingen har en gemensam brottsstruktur använts. Arbetsgruppen har tagit fram statistiskt underlag för tio brottskategorier enligt polisens PRR-struktur¹⁶ på nationell nivå. I bilaga 3 i den här rapporten finns en utförligare beskrivning och redovisning av brottsindelningarna.

Polisens och Åklagarmyndighetens mått vad gäller antal är inte direkt jämförbara. Polisen redovisar antal ärenden medan Åklagarmyndigheten redovisar antal brottsmisstankar. Ett ärende kan innehålla flera brott och ett brott kan avse flera misstänkta personer. För varje misstänkt person kan det finnas en eller flera brottsmisstankar. Ett utgående ärende hos polisen motsvarade i genomsnitt 1,5–2 inkomna brottsmisstankar i färdiga förundersökningar hos Åklagarmyndigheten. Denna kvot varierar dock mellan olika brottskategorier och mellan olika tidsperioder.

Åklagarmyndigheten hanterar ytterligare brottsmisstankar utöver de som kommer från polisen. Misstankarna kan även komma från andra myndigheter, exempelvis Tullverket. Dessutom kan Åklagarmyndigheten lägga till brottsmisstankar i ärenden som ursprungligen kommit in från polisen, exempelvis om ytterligare brott upptäcks under utredningen. Nya brottsmisstankar skapas även om fler misstänkta tillkommer för brott som redan finns i utredningen.

Definitioner av centrala begrepp och resultat

Avslutade ärenden: Antal slutredovisade ärenden, dvs. slutredovisade till åklagare, nedlagda, överlämnade till annan myndighet och därmed avslutade i Polismyndighetens diarium.

Bearbetade ärenden: Termen *bearbetade ärenden* används inom polisen och avser antalet slutredovisade (avslutade genom redovisning till åklagare eller genom nedläggning) ärenden med inledd förundersökning (FU) eller ärenden där förenklat redovisningsförfarande till åklagare (RB 23:22 m.m.) använts. Beslut om förundersökning ska ha fattats med en av beslutskoderna nedan. Notera att i antal bearbetade ärenden visas endast information om att beslut har fattats om att inleda FU/RB 23:22, inte med vilken av dessa besluts-koder.

- Förundersökning inleds
- Förundersökning utvidgas
- Förundersökning övertas
- Förundersökning anses inledd genom tvångsåtgärd
- Utredning jml. RB 23:22

¹⁶ PRR-struktur står för *Polisens resultatrapporter* och omfattar 10 brottskategorier, för ytterligare beskrivning se bilaga 3.

Beslut: Varje brottsmisstanke hos Åklagarmyndigheten avslutas med ett beslut av åklagare. Här avses beslut om lagföring eller avskrivning, det vill säga beslut som innebär att handläggningen kan betraktas som avslutad. Med avskrivning avses här beslut som innebär att en förundersökning läggs ned eller inte inleds, samt beslut att inte väcka åtal avseende en färdigställd utredning. Antalet beslut är mindre än det totala antalet beslutade brottsmisstankar. Detta beror på att de brottsmisstankar som endast omfattas av beslut av administrativ karaktär, till exempel överflyttning mellan åklagarkammare eller att överföra förundersökningen till polisen, har exkluderats här.

Beslutstid: Antalet dagar (medelvärde) från det att en brottsmisstanke inkommer till en åklagarkammare med färdigt förundersökningsprotokoll eller motsvarande beslutsunderlag till dess att beslut fattats av åklagare. Denna genomströmningstid avser samtliga redovisade brottsmisstankar oavsett om polis eller åklagare varit förundersökningsledare.

Förundersökningsbegränsning: Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar en brottsutredning till att enbart omfatta de mest väsentliga delarna, eller att vissa brott inte utreds alls. Det handlar oftast om att en och samma person är misstänkt för många brott och att straffet inte skulle påverkas av om man utreder ännu ett. Syftet är att resurserna ska användas så effektivt som möjligt.

Genomströmningstid (åklagare): Antalet dagar (medelvärde) från det att en brottsmisstanke inkommer till Åklagarmyndigheten till dess att beslut fattats av åklagare. Denna genomströmningstid bygger endast på åklagarledda förundersökningar.

Inkomna brottsmisstankar till åklagare: Antalet brottsmisstankar som inkommit till åklagare, antingen genom anmälan om brott där åklagare ska vara förundersökningsledare eller som färdig utredning där polisen, eller i vissa fall annan myndighet, ansvarat för utredningen.

Inkomna ärenden till polisen: Antal inkomna/upprättade handlingar/anmälningar som registrerats, diarieförts och godkänts (granskningsdatum finns) i polisens diarium. Ett inkommet ärende kan innehålla flera anmälda brott. Observera att trafikärenden som resulterat i en ordningsbot som godkänts på plats inte ingår i detta mått.

Kompletteringsvolym. Antalet beslut (brottsmisstankar) om att förundersökning ska ledas av polis (främst begäran om komplettering) dividerat med det totala antalet beslut i åtalsfrågan. Antalet beslut om att återföra förundersökningsledarskapet kan, med avsteg från normala principer för statistiken, ingå i underlaget flera gånger för varje brottsmisstanke om komplettering begärs flera gånger. Trots detta kan kompletteringarna inte fångas till hundra procent utan underlaget får ses som ”minst” så många kompletteringar. En stor kompletteringsvolym indikerar att åklagarna i hög utsträckning ansett att den slutredovisade utredningen saknar väsentligt utredningsmaterial för att kunna ligga till grund för ett lagföringsbeslut.

Lagförda personer: Antal personer med lagföringsbeslut avseende någon brottsmisstanke i ärendet. Lagföringsbeslut definieras nedan.

Lagföringsbeslut: I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse (inklusive straffvarning) – det vill säga att brottsutredningen avslutas utan någon påföljd – samt beslut om företagsbot.

Andelen lagföringsbeslut av antal brottsmisstankar med beslut: Antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med antalet brottsmisstankar med beslut, dvs. där beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Måttet används av Åklagarmyndigheten för att få en indikation på kvaliteten i förundersökningarna. Detta mått skiljer sig åt från det polisen använder sig av, se **Lagföringskvot**.

Lagföringskvot avser **andelen positiva lagföringsbeslut där förundersökning letts av polis eller åklagare av beslutade brottsmisstankar**: Antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med antalet lagföringsbeslut samt beslut att inte väcka åtal i polis- och åklagarledda förundersökningar. Måttet används inom polisen och skiljer sig från det mått som Åklagarmyndigheten använder genom att det inte avser beslut att lägga ned (eller inte inleda) förundersökning. Måttet används som ett kvalitetsmått på färdiga förundersökningar.

Effektiv lagföringskvot. Andelen positiva lagföringsbeslut, exklusive åtalsunderlåtelse som inte avser ungdomar under 18 år, av beslutade brottsmisstankar i ärenden där förundersökning letts av Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten.

Medelgenomströmningstiden (dagar) för avslutade ärenden (polisen): Från inkommet ärende till slutredovisat ärende, dvs. slutredovisade till åklagare, nedlagda eller överlämnade till annan myndighet och därmed avslutade i Polismyndighetens diarium.

Medelgenomströmningstiden (dagar) för bearbetade ärenden (polisen): Från inledd förundersökning till avslutat ärende, dvs. antingen redovisat till åklagare eller nedlagt. Tas fram genom att dividera summan av alla dagar ärenden har varit öppna med antalet bearbetade ärenden. Måttet används inom polisen.

Medelgenomströmningstiden (dagar) för ärenden redovisade till åklagare (polisen): Från inkommet ärende till redovisat till åklagare. Tas fram genom att dividera summan av genomströmningstid i dagar för ärenden redovisade till åklagare med antal ärenden redovisade till åklagare. Måttet används inom polisen.

Nedlagda ärenden: Antal ärenden som slutredovisats genom nedläggning innan utredning startats eller nedläggning av pågående utredning. Ärendet läggs ned genom beslut av Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten.

Nedlägningsandel: Andel nedlagda ärenden av avslutade ärenden.

Uppklaringsbarhet har delats in i fyra grupper. Syfte med indelningen är att tydliggöra i vilken mån ett brott är möjligt att klara upp. I redovisningen används standardregler för avrundning, vilket innebär att summan av procentandelar inte alltid är 100 procent.

Ej brott, preskription m.m.: Brottsmisstankar där det under utredningen/handläggningen framkommer att misstankarna inte kan eller ska leda till lagföring. Exempelvis kan det under utredningen ha framkommit att det inte är brott som lyder under allmänt åtal, det anmälda kan vara ringa fall eller inte brottsligt. I gruppen ingår även om gärningen är preskriberad eller om den misstänkta har avlidit.

Förundersökningsbegränsning, särskild åtalsprövning: Brottsmisstankar som inte bör utredas av t.ex. processekonomiska skäl. Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar en brottsutredning till att enbart omfatta de mest väsentliga delarna, eller att vissa brott inte alls utreds. Särskild åtalsprövning krävs vid vissa typer av brott. Sådana brott får inte alls eller bara under speciella förutsättningar åtalas av åklagare.

Svårutredda, bevisproblem: Inbegriper brottsmisstankar med mycket varierande grad av förutsättning för lagföring, men åtminstone med någon teoretisk möjlighet till detta. Exempel är bevisproblem, att brottet skett utomlands eller att den misstänkte är på okänd ort eller utomlands.

Lagförda: Brottsmisstankar som avslutats med strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal eller företagsbot.

Utöver beslut om lagföring eller avskrivning fattar åklagare beslut av administrativ karaktär vilket innebär att handläggning inte ska ske vid Åklagarmyndigheten. Det kan exempelvis vara brottsmisstankar som avser misstänkta under 15 år, brottsmisstankar som ska kompletteras eller annars utredas ytterligare av polisen innan de eventuellt ska hanteras av Åklagarmyndigheten, eller dubbletter som ska tas bort. Beslut av administrativ karaktär ingår normalt sett inte i resultatredovisningen eftersom åklagare inte tagit ställning i åtalsfrågan.

Utredningsandel: Andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden (ärenden med genomförd förundersökning).

Ärenden redovisade till åklagare: Antal ärenden som redovisats till åklagare avser de brottsärenden som i polisens register redovisats till åklagare och därmed avslutats i myndighetens diarium. Innehåller ärenden som redovisats till åklagare med:

- FU-protokoll
- FU-anteckning
- RB 23:22.

Öppna ärenden: Detta avser det mått som används inom polisen för både åklagar- och polisledda förundersökningar. Antal öppna ärenden mellan inskrivningsdatum och efterfrågad tidpunkt. Hänsyn tas inte till om ärendet har slutredovisats och återupptagits under perioden. Antalet beräknas per den sista varje månad vid ett fastställt körningstillfälle nästföljande månad.

Bilaga 3 - Brottindelning

Särskilt om indelningen av brottskategorier

Polisens utredningsresultat redovisas och bedöms normalt sett utifrån elva brottskategorier grupperade i tre brottsområden. Eftersom ekonomiska brott till största del hanteras av Ekobrottsmyndigheten har de få ärenden som polis/åklagare hanterar slagits ihop med bedrägeribrott m.m.

I februari 2017 beslutade rikspolischefen att Polismyndigheten ska säkerställa uppföljning av verksamheten för samtliga nivåer inklusive historisk data där så är möjligt. Detta beslut föranleddes bland annat av att det efter polisens omorganisation 2015 har funnits brister när det gäller att koppla organisatoriska enheter i den gamla myndighetsstrukturen till organisatoriska enheter i den nuvarande Polismyndigheten. Dessa kopplingar kunde till största del genomföras under 2017, vilket fått konsekvensen att smärre förändringar har inträffat i den historiska statistik som redovisas i bilaga 1 – *Verksamhetsutfall per brottskategori*, Polismyndigheten nationellt.

Eftersom Polismyndighetens organisation kontinuerligt förändras kommer de organisatoriska kopplingarna även fortsättningsvis att löpande behöva omprövas.

Våldsbrott

I brottskategorin ingår bland annat

- misshandel enligt 3 kap. 5–6 § BrB
- våldtäkt enligt 6 kap. 1, 4 § BrB
- olaga hot enligt 4 kap. 5 § BrB
- rån mot privatperson enligt 8 kap. 5, 6 § BrB
- grov kvinnofridskränkning enligt 4 kap. 4 a § BrB.

Övriga brott mot person

Brottskategorin består bland annat av brottstyperna

- ofredande enligt 4 kap. 7 § BrB
- ärekränkingsbrott enligt 5 kap. BrB
- hemfridsbrott (olaga intrång) enligt 4 kap. 6 § BrB
- dataintrång enligt 4 kap. 9 c § BrB
- sexuellt tvång/övergrepp/ofredande enligt 6 kap. BrB (ej våldtäkt)
- vållande till annans död enligt 3 kap. 7, 10 § BrB
- vållande till kroppsskada eller sjukdom enligt 3 kap. 8, 10 § BrB.

Skadegörelsebrott

Brottskategorin består av

- skadegörelsebrott enligt 12 kap. BrB.

Tillgreppsbrott exkl. butikstillgrepp

Brottskategorin består av

- tillgreppsbrott enligt 8 kap. BrB, exklusive rån och tillgrepp i butik, varuhus o.d.

Narkotikabrott

I brottskategorin ingår bland annat brottstyperna

- innehav och bruk av narkotika samt överlåtelse enligt narkotikastrafflagen (1968:64)
- dopningsbrott enligt lag (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel.

Trafikbrott

I trafikbrott ingår

- brott mot trafikbrottslagen (1951:649)
- brott mot trafikförordningen (1998:1276)
- brott mot 20 kap. sjölagen (1994:1009)
- brott mot sjötrafikförordningen (1986:300)
- vållande till annans död i samband med trafikolycka, enligt 3 kap. 7 § BrB och övrig trafiklagstiftning.

De vanligast förekommande brottstyperna i trafikbrottslagen är olovlig körning/grov olovlig körning, rattfylleri/grovt rattfylleri och rattfylleri under påverkan av narkotika.

Tillgrepp i butik

I brottskategorin ingår brottstypen

- stöld, snatteri utan inbrott från butik, varuhus, kommersiell utställningslokal, enligt 8 kap., 1, 2, 4 § BrB.

Bedrägeribrott m.m.

Brottskategorin består av

- brott enligt 9 kap. BrB–bedrägeri och annan oredlighet
- brott mot bidragsbrottslagen (2007:612)
- ekonomisk brottslighet (hanteras till största del av Ekobrottsmyndigheten).

Övriga BrB-brott

Brottskategorin består av ett antal kapitel i brottsbalken. Det mest tongivande är

- 10 kap. BrB – förskingring och annan trolöshet.

Övriga specialstraffrättsliga brott

I brottskategorin ingår brott mot specialstraffrätten (exklusive trafikbrottslagen och narkotikabrottslagen), såsom

- brott mot alkohollagen (2010:1622)
- brott mot vapenlagen (1996:67)
- brott mot knivlagen (1988:254)
- brott mot miljöbalken (1998:808).

Brottskoder för särskilt viktiga samverkansområden

Sexualbrott

0610, 0611, 0613–0616, 0621–0628, 0631–0638, 0640–0682, 0684–0699, 9601–9689.

Brott mot barn

0351, 0353–0354, 0362–0364, 0409, 0418, 0420, 0422, 0423, 0426–0429, 0440, 0441, 0450–0453, 0470, 0472, 0474, 0476, 0478, 0480, 0481, 0484, 0485, 0488, 0489, 0493, 0495, 0610, 0611, 0615, 0616, 0621, 0623, 0625, 0627, 0637, 0640–0647, 0652–0659, 0668–0676, 0681, 0682, 0684–0699, 4088, 4089, 9301–9348, 9389–9392, 9406, 9407, 9601–9604, 9607–9610, 9615, 0616, 0619, 9620, 9623, 9624, 9806–9809.